

Kivonat

Mely készült Nyíradony Város Önkormányzat Képviselő-testületének
2019. január 29. napján tartott ülése jegyzőkönyvéből.

Nyíradony Város Önkormányzat Képviselő-testülete 6/2019. (I.29.) számú határozata

Nyíradony Város Önkormányzata Képviselő-testülete:

az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXXV. törvény
31. § (1)-(4) bekezdései alapján a Nyíradony Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi
Programját áttekintette és a határozat melléklete szerinti tartalommal elfogadja.

Felhatalmazza a polgármestert jelen döntéssel elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program
kapcsán szükséges intézkedések megtételére.

Határidő: Azonnal

Felelős: Kondásné Erdei Mária polgármester

Kmf.

A kiadmány hitelül:

Mezei-Czifra Bernadett
jegyző

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Nyíradony Város Önkormányzata

2018.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	5
Bevezetés	5
A település bemutatása	5
Értékeink, küldetésünk	8
Célok.....	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	11
2. Stratégiai környezet bemutatása	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	16
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	35
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	46
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	50
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	55
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	60
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	62
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	64
1. A HEP IT részletei	64
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	64
A beavatkozások megvalósítói	65
Jövőképünk.....	67
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	68
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	83
3. Megvalósítás	88
A megvalósítás előkészítése.....	88
A megvalósítás folyamata	88
Monitoring és visszacsatolás.....	90
Nyilvánosság.....	90
Érvényesülés, módosítás	92
4. Elfogadás módja és dátuma.....	93

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Nyíradony Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Nyíradony Város Önkormányzata 2013. évtől rendelkezik települési esélyegyenlőségi programmal, mely program 2015. és 2017. években felülvizsgálatra került. 2013. év óta jelentős változások következtek, be az önkormányzatok életében (Járási Hivatalok felállítása okozta feladatkör elvonások), melyek új esélyegyenlőségi program kidolgozását tették szükségessé. Új elemként jelent még meg Nyíradony Város Önkormányzata Integrált Településfejlesztési Stratégiájának elkészítése.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Földrajzi elhelyezkedése:

Nyíradony város a Hajdú-Bihar megyei megyeszékhely, Debrecen felől a 471. sz. főúton közelíthető meg. A 29,2 km-es út megtétele valamivel több, mint fél órát vesz igénybe. Megyehatár közeli elhelyezkedésének köszönhetően 40 km-re található tőle a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei székhely, Nyíregyháza is. A város közúton is elérhető szomszédos települései: a hozzávetőlegesen 15 000 lakossal bíró Hajdúsámson, a 6 400 fős Balkány, a 3 100 fős Nyírbogát, a 2 700 lakossal bíró Nyírlugos és a valamivel több mint 3800 fős Nyíracád. Közúti kapcsolatok tekintetében az M3 autópálya Nagykállói és Nyíregyháza kelet csomópontja északi irányban 25 km-re, az M35 autópálya csomópontja délnyugati irányban 40 km-re érhető el. A főváros közúton 250-260 km autózással közelíthető meg. Romániába vezető nyírábrányi közúti határátkelő nem egészen 25 km, míg az Ukrajnába vezető Beregsurányi közúti határátkelő 90 km távolságban található. Repülőtéri kapcsolat szempontjából a Liszt Ferenc nemzetközi repülőtér 245-265 km, míg az Airport Debrecen 35 km távolságban érhető el Nyíradonyról.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Nyíradony város közigazgatása alá tartoznak: Aradványpuszta (6 km), Szakolykert (3 km) és Tamásipuszta (10 km).

A 9659 ha összterületű Nyíradony homokkal fedett hullámos hordalékkúp-síkságon helyezkedik el. Az uralkodó talajtípus a homoktalaj, melynek jó része futóhomok, így mezőgazdasági szempontból csaknem terméketlen. Egyedi természeti értéke Nyíradony határának a Gúthi erdő, mely a legnagyobb egybefüggő erdő az Alföldön.

Története:

A település legkorábbi birtokosa a **Gutkeled nemzetség** volt. Adony és a szomszédos Guth nevű település az írott források tanúsága szerint már a XI. században lakott volt. Az Árpádkori Gutkeled nemzetség első Szabolcs megyei szálláshelye volt e két település. Guth ebben az időben földvárral is rendelkezett, s e vár közelében, Adonyban a letelepedett lakosság monostort épített. E monostort, melyben az első magyar premontrei prépostság szerzetesei szolgáltak, a tatárjárás során lerombolták.

Adony nevével - írott forrásban - először csak az ezt követő időszakban találkozhatunk (1307., 1321., 1355.). A pápai tizedjegyzékek érdekes módon nem említik a monostor nevét. A XIV. században a Gutkeled nemzetség birtokai igen kiterjedtek voltak a térségben, Nagyváradtól egészen Leleszig húzódtak. E hatalmas birtok részeként Adony monostora a XIV. századtól Lelesz atya apátsága alá tartozott. A mohácsi vészt követően a monostort megerősítették. A hódoltság időszakában a monostor megerősített védőfalaival jelentős szerepet töltött be a település elnéptelenedésének megakadályozásában. A község ennek ellenére 1660-ban Szeidi csapatainak pusztítása következtében megszűnt, olyannyira, hogy az írott források a XVIII. századig említést sem tesznek a településről. Ebben a században megindult az újranevesedés, 1736-ban parochiát alapítottak Adonyban. Ekkor Adony még király kincstári birtok volt, melytől 1746-ban gróf Károlyi Ferenc vétel útján megszerezte a tulajdonjogot. 1748-ban fatemplomot építettek, mely sajnos 1806-ban leégett. A Károlyi család birtoklása alatt a község fejlődésnek indult, lassan kiemelkedett a környező települések közül. 1779-ben Károlyi Imre gróf, az akkori földesúr templomot épített, melyet később Szent György vértanú tiszteletére szenteltek fel.

1881-től a Ligetaljai járás székhelyévé vált, mely járás ez időben az ország legrosszabb helyzetű megyéjének, Szabolcs vármegyének a legelmaradottabb térsége volt. Nyíradony Szabolcs-vármegye Ligetaljai járásához tartozott közigazgatásilag egészen 1950-ig, amikor is e járást teljesen felszámolták és településeit Szabolcs-Szatmár-Bereg illetve Hajdú-Bihar megye területéhez csatolták. Az 1949/50-ben bekövetkezett közigazgatási változás során a Ligetaljai járást megszüntették, területét kettévágták, s Nyíradonyt az újonnan megszervezett Hajdú-Bihar megyéhez csatolták. A II. világháborút követően megindult a fejlődés, s Nyíradonyt 1992-ben várossá nyilvánították és 20 évvel később 2012-ben visszanyerte járás székhelyi szerepét, mint a Nyíradonyi Járás központja.

Közzolgáltatások:

Nyíradony városa regionális és megyei szintű feladatokat nem lát el. Nyíradony a Hajdú-Bihar megyei Nyíradonyi járás székhelye. A járás területe a 2012-es adatok alapján 29 303 főnek ad otthont 510,31 km²-nyi területen.

A település által biztosított közzolgáltatások köre a település jellegének megfelelő. A településen az oktatási intézmények az alapfokútól a középfokig elérhetőek a településen élők számára. Bölcsőde, két óvoda, két általános iskola mellett egy gimnázium is működik a településen. Ezek szervezeti

integrálása már megtörtént, így KLIKK szervezetébe tömörülnek. (Kivételt a Szent-Mihály Görögkatolikus Általános Iskola és a Bölcsőde képez.)

Az egészségügyi szolgáltatások körében három háziorvosi, két gyermekorvosi és két fogorvosi körzet került a településen kialakításra. Ezt egészíti ki a négy anya és gyermekvédelmi körzet, valamint ügyeleti ellátás.

A lakosság kulturális és szabadidős igényeit a Móricz Zsigmond Művelődési és Információs ház, a Városi Közkönyvtár, ill. a Harangi Imre Rendezvénycsarnok szolgálja ki.

A közigazgatási szolgáltatások a falugazdász hálózaton (Nemzeti Agrárkamara által működtetett), a járási gyámhivatalon, a kormányablakon, a szociális szolgáltató központon és természetesen a polgármesteri hivatalon keresztül érhető el. A Szociális Szolgáltató Központ - amely integrált intézményként magába foglalja az önálló szakmai egységként működő, gyermekjóléti szolgálatot, - családsegítő szolgálatot, tanyagondnoki szolgálatot, illetve bölcsődét működtet.

A közigazgatási szolgáltatásokat a járási rendszer kialakításával, a járásszékhely funkciónak megfelelően kialakított járási hivatal, ill. kormányablak biztosítja a településen, valamint a járás területén élőknek.

A település épített infrastruktúrájának tekintetében elmondható, hogy az elektromos, a szennyvíz és ivóvíz hálózat kiépítettsége közel 100%-os. A város közigazgatási területének 90%-án a 2000-2003-as években került kiépítésre a szennyvízhálózat és a szennyvíztelep, amelynek eredményeképpen a lakosságnak és a nem lakossági szennyvízkibocsátóknak a hálózatra történő rácsatlakozása mintegy 95%-os arányú. Tamásipusztán a szennyvizek kezelése nem megoldott és komoly környezeti problémát okoz. Ezen a területeken nem megoldható a települési, vagy térségi szennyvíztisztító telepek létesítése, mivel ipari módszerekkel gazdaságosan nem kezelhető a kommunális szennyvíz. Hasonló területi különbségek figyelhetők meg a gázhálózat tekintetében, melynek kiépítettsége ugyan 95%-os, de Tamásipusztán nem elérhető.

A közlekedés tekintetében azonban problémát jelent, hogy a belterületi utaknak csak 65%-a bír szilárd burkolattal, ami a lakossági közlekedést is megnehezíti. Emellett közösségi közlekedést szolgáló helyi járatokkal nem bír a település, bár a helyközi közlekedés színvonalának javítása érdekében 2014 decemberében 11 új járatot indított a Hajdú Volán Zrt. - 4 új járatpár Debrecenből indulva Vámospércs, Nyírmártonfalva, Nyíracsad érintésével közlekedik Nyíradonyba és onnan Hajdúsámsonon át tér vissza Debrecenbe, 7 új járat Debrecenből indulva Vámospércsen át Nyírábrány, Fülöp, Penészlek, Nyírbétek, Nyírlugos érintésével szállítja az utasokat Nyíradonyba.

Gazdasági jellemzők:

A magyar gazdasági teljesítmény 2009. év folyamán zuhanásszerű visszaesést produkált, amely ugyanezen, év közepén érte el mélypontját. Bár 2010 első felében lelassult a csökkenő tendencia, majd növekedésbe fordult a folyamat, továbbá az év második felében a fejlődés üteme már elérte a válság előtti szintet, azonban a nemzetközi gazdasági környezet az euróövezet válságának kialakulásával 2011-ben újfent kedvezőtlené vált. A magyar gazdaság növekedési üteme erőteljesen lelassult, 2012-ben pedig újra recesszióba süllyedt: a GDP ebben az évben 1,7 százalékos visszaesést produkált. 2013-ban a gazdaság kilábalni látszik a recessziós időszakból: az első negyedéves 0,3 százalékos lassulás után a második negyedévben 0,5 százalékkal, a harmadik negyedévben pedig már 1,6 százalékkal nőtt a GDP az előző év megfelelő időszakához képest. Ennek ellenére a magyar gazdaság leszakadóban van a régiós gazdaságoktól és még 2013 végén is nagyon messze van a 2008-as válság előtti szintjétől. A hazai és nemzetközi folyamatok nem hagyták érintetlenül Nyíradony munkaerőpiacát sem.

A település legnagyobb foglalkoztatója továbbra is az önkormányzat. 50 főnél több foglalkoztatottal bíró vállalkozás alig van a településen. Ennek megfelelően a foglalkoztatottak aránya a 15-64 évesek körében alacsony.

A település kapcsán itt is fontos megjegyezni, hogy a megyeszékhelyek közelségéből a település munka-erőpiaci előnyt nem tud kovácsolni. A napi ingázók aránya a településen, alacsony szinten maradt, 2011-ben is a 2001-eshez hasonló értéket mutatott. A megyeszékhely gazdasági elvonó szerepe jelentős, a nyugatról érkező beruházások 95%-a nem telepszik le Debrecentől keletre, így Nyíradonyba sem jelenik meg, ami komoly kihívások elé állítja majd a jövőben is a település gazdaságát.

Demográfiai adatok:

A járás lakosság számának alakulása 2012-ig (2004 óta) folyamatosan csökkenő tendenciát mutatott. A 2012-es adatok már e folyamatok megfordulását vetítik előre, bár a születések és halálozások száma egy csökkenő tendenciát rajzol, azonban ezt a változást ellenkező előjelűvé transzformálja a vándorlási különbözet, melynek pozitíva fordulásával magyarázható az össznépeség számának lassú növekedése. Megyei viszonylatban a Nyíradonyi járás az egyedüli azonban, amely pozitív vándorlási egyenleggel bír, ráadásul ezzel párhuzamosan az egyik legkisebb öregedési mutatóval. A társadalompolitikai szempontból előnyös képet azonban a munkanélküliek arányának magas értéke átpolarizálja, hisz inkább jelzi azt, hogy a leszakadó társadalmi rétegek menekülési útvonalán fekszik a járás, semmint, hogy a debreceni munkaerőpiachoz és gazdasághoz kapcsolódó alvó-városi jelleg felé halad a térség. Sajnos ezt támasztja alá a tartós munkanélküliek aránya is, mely ugyan követi a megyei vagy akár a régiós ingadozásokat, de 2002 óta minden évben azt jelentősen meghaladó mértékű. A Nyíradonyi járás leszakadó jellegét támasztják alá továbbá az egy főre jutó összes nettó jövedelem (404.129 Forint/fő) értékei is, melyek a megyén belül a legalacsonyabbak. Ráadásul a jelentős vándorlási különbözet érdekes módon a járási települések esetében nem, vagy csak igen alacsony mértékben eredményezték új lakások építését.

Értékeink, küldetésünk

„Nyíradony: Minőségi életfeltételeket és javuló életminőséget biztosító, intenzíven fejlődő, versenyképes gazdaságot teremtő, természeti értékeket megőrző környezet a városban élő lakosság és vállalkozások számára, valamint a közösségi kapcsolatok és az aktív térségi, központi szerepkörét megerősítő város”

Nyíradony Város Önkormányzatának célja, hogy minden lakója számára elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa az idősek, a fogyatékkal élők, a romák, a mélyszegénységben élők, a nők, a gyermekek és más hátrányos helyzetű polgárok esélyegyenlőségét az élet különböző területein. Ennek érdekében, a fenti célok minél hatékonyabb és eredményesebb megvalósítása érdekében megalkotja a települési esélyegyenlőségi programját. A program tartalmazza a helyzetelemzést és az erre épülő cél és feladat - meghatározásokat, valamint azok megvalósításának ütemezését. Az esély egyenlőségi program a településen feltárt esélyegyenlőségi problémákra reagál és beavatkozásokat tartalmaz azok kezelésére. A helyzetelemzés célja annak megállapítása, hogy a Nyíradony városában élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok a teljes lakossághoz viszonyítva milyen jövedelmi, foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási, területi, egészségügyi mutatókkal rendelkeznek, és ezek alapján milyen esélyegyenlőségi problémákkal küzdenek.

Az esélyegyenlőségi program a település területén élő, hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. Az esélyegyenlőségi terv kiemelt hátrányos

helyzetű társadalmi csoportnak tekinti a mély szegénységben élőket és a romákat, a gyermekeket, a nőket, a gyermekeket, az időseket és a fogyatékkal élő személyeket.

Az esélyegyenlőség érvényesülésének problémája a további hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különböző élethelyzetben lévő egyének esetében is felmerülhet. Ennek megfelelően az esélyegyenlőségi program által célzott hátrányos helyzetű társadalmi csoportok köre a helyi sajátosságokra reagálva – az esélyegyenlőségi törvény szempontjait figyelembe véve – bővíthető. Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra –függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Nyíradony település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

1. az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
2. a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
3. a diszkriminációmentességet,
4. szegregációmentességet,
5. a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
 - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
 - a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
 - a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
 - az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
 - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
 - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)
- előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Nyíradony Város Önkormányzata 2009-ben már rendelkezett Helyi Esélyegyenlőségi Tervvel, melyet a Képviselő-testület 2009. május 29-én fogadott el. Az esélyegyenlőségi terv 5 éves időtartamra készült. 2013-ban végzett kötelező felülvizsgálata eredményeként megállapításra került, hogy szükségessé vált annak teljes körű átdolgozása. Ennek eredményeként került kidolgozásra a Helyi Esélyegyenlőségi Program.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az alábbiakban azon jogszabályi rendelkezések ismertetésére kerül sor, amely koncepciók, tervek jöllehet csak egy-egy szektor konkrét célkitűzéseit és terveit határozzák meg, mégis szervesen és elválaszthatatlanul kapcsolódnak az esélyegyenlőség kérdésköréhez:

Nyíradony Város Önkormányzatának 2015-2018. évekre szóló gazdasági programja
Nyíradony Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója
Nyíradony város Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013-2018.
Nyíradony Város Közoktatási, Feladatellátási, Intézményhálózat-működtetési és Fejlesztési terve, 2007-2011
Nyíradony Integrált Városfejlesztési Stratégia
Helyi építési szabályzat és szabályozási terv
Nyíradony Településszerkezeti Terv
Nyíradony Város Közoktatási Esélyegyenlőségi Program
Települési Arculati Kézikönyv
Nyíradony Város önkormányzati rendelet a településkép védelméről
Nyíradony Város Települési Környezetvédelmi Program
Nyíradony Város Környezeti fenntarthatósági Terv
Nyíradony Város Ifjúsáspolitikai Koncepció
Nyíradony Város Középtávú Sportkonceptió
Nyíradony Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Az ÁROP-1.A.3-2014-2014-0017 jelű "Területi együttműködés megvalósítása a nyíradonyi járásban" című pályázatunk 2015-ben valósult meg, célja a térségi együttműködés erősítése, különösen az esélyegyenlőség növelése a járási önkormányzatok, a járásban működő civil, társadalmi és gazdasági szereplők közötti koordináció által. A települési önkormányzatok és intézményeik, a nemzetiségi önkormányzatok, a járási hivatal, valamint az egyházak, civil szervezetek és gazdasági szervezetek közötti együttműködés javításával és optimalizálásával oly módon kívánjuk a szolgáltatások szakmai színvonalát növelni, hogy előmozdítsuk a társadalmi elfogadást az esélyegyenlőségi célcsoportok – mélyszegénységben élő és roma személyek, nők, gyermekek, idősek, és fogyatékkal élő személyek - és a társadalom többi tagja között és csökkentjük az előítéletességet. A szakmai koncepció részletezi a projekt keretében kötelezően vállalt feladatokat, így a járási intézmények civil, egyházi és gazdasági szervezetek közötti együttműködések kialakítását, a területi együttműködés, és esélyegyenlőség járási szintű megvalósításában érdekelt partnerek közötti társadalmi párbeszéd platformját a Felzárkóztatási Kerekasztalokon keresztül, és kidolgozásra kerülő járási szintű esélyegyenlőségi programterv, mely javaslatokat fogalmaz meg az esélyegyenlőség előmozdítását szolgáló komplex programokra, a feltárt társadalmi és gazdasági problémák kezelésére.

A településen Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik.

A Möt. 87.§-a értelmében Nyíradony Város Önkormányzata, Hajdúsámson Város Önkormányzata, Fülöp Község Önkormányzata, Nyírábrány Község Önkormányzata úgy döntött, hogy több önkormányzati feladat és hatáskört a szociális területen a hatékonyabb, célszerűbb ellátás érdekében a jogi személyiséggel rendelkező társulás - Nyíradonyi Mikrotérségi Szociális Szolgáltató Központ-keretében látják el.

A városban több érdekvédelmi civil szervezet (Mozgáskorlátozottak Hajdú-Bihar megyei Egyesületének Nyíradonyi Csoportja, Magyar Vöröskereszt, stb) dolgozik azon, hogy a szegénységben élő, fogyatékkal élők, vagy a nők esélyegyenlőségét biztosítsák, melyeket az önkormányzat lehetőségeihez mérten támogat. Az Önkormányzat folyamatosan figyelemmel kíséri és kihasználja az Európai Unió pályázatok lehetőségeit, több olyan sikeres pályázati program valósult meg, melynek célcsoportjai a különféle hátrányokkal élő helyi társadalmi csoportok. Ilyen volt az „Nyíradony szociális célú városrehabilitációja” elnevezésű (ÉAOP-5.1.1./A) program. Célja a területi, társadalmi hátrányokból adódó szegénység mélyülésének, újratermelődésének, területi terjedésének mérséklése, a mélyszegénységben élők társadalmi integrációjának előmozdítása volt az akcióterületen. Elérése a helyi közösségi kapcsolatok fejlesztésével, a közszolgáltatások helyi szükségletekhez való igazításával, a települések és lakosságuk bekapcsolásával valósult meg a kistérségi fejlesztési folyamatokba.

A foglalkoztatás és életminőség javítását célozta meg a TOP-1.4.1-15-HB1-2016-00041 azonosító számú projekt. A támogatásnak köszönhetően az Aradványpusztai óvoda épületének rekonstrukciójára kerül sor.

A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok sorába tartozik a folyamatban lévő alábbi projektek:

1. TOP-5.2.1-15-HB1-2016-00011 azonosítószámú, Társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok megvalósítása Nyíradonyban elnevezésű projekt. A város a szegregációval veszélyeztetett területen élők érdekében, konzorciumban valósítja meg a programot a Roma Kisebbségi Önkormányzattal együtt.
2. TOP-4.3.1-16-HB1-2017-00008 azonosítószámú, Leromlott városi területek rehabilitációja elnevezésű projekt. A város célja a leromlott városrészeknek leszakadását okozó folyamatok megállítása, megfordítása, a területek státuszának emelése a telepszerű körülmények között élők életkörülményeinek javítása, a hátrányos helyzetűek alapvető szociális készségeinek erősítése és az önszerveződésre, stratégiai jövőformálásra képes helyi és térségi közösségek kialakítása.
3. EFOP-1.2.11-16-2017-00027 azonosítószámú, Otthon Nyíradonyban elnevezésű projekt. A város célja a településen élő fiatalok képessé tétele arra, hogy a településen fellelhető életlehetőségekkel tudjanak élni, és helyben egzisztenciát, családot tudjanak alapítani. A fiatalok elhelyezkedésének támogatása érdekében a város együttműködési megállapodást kötött a Munkaügyi Központtal a piaci igényekhez igazodó átképző tanfolyamok, szakmai programok megszervezése érdekében.

További, térségi hatású benyújtott pályázatok:

4. EFOP-1.8.19-17-2017-00007 azonosítószámú, Egészségfejlesztési iroda létrehozása a Nyíradonyi Járásban elnevezésű projekt. A város célja, az egészségfejlesztési iroda kialakítása, és a szemléletformáláshoz kapcsolódó tevékenységek megvalósítása. Az egészségfejlesztési iroda tevékenységével célozza meg, a népegészségügyi szolgáltatásokhoz, ismeretekhez való hozzáférést, illetve a megelőzés és egészségfejlesztés az egészségműveltség elterjesztése révén. A járási népegészségügyi intézményrendszert és hálózatát szeretnénk továbbfejlesztani. Tevékenységünk egyik fő célja, hogy bővítse a helyi lakosság egészséggel kapcsolatos ismereteit, szűrési lehetőségeket és egészséges életmód alternatívát ajánljon, valamint az, hogy a népegészségügyi hálózaton belül jöjjön létre egy olyan humánerőforrás fejlesztés, amely lehetővé teszi a mentális problémák megelőzését, azok időbeli kiszűrését, kezelését. A programban részt vevő települések: Nyíradony, Vámospércs, Bagamér, Nyírábrány, Álmosd, Fülöp, Nyíracsád, Nyírmártonfalva, Újléta

5. EFOP-3.9.2.-16-2017-00042 azonosítószámú, Humán kapacitások fejlesztése a Nyíradonyi Járásban című projekt. A projekt konzorciumi megállapodás alapján valósul meg, melynek keretein belül a hátrányos helyzetű térség által generálódott humán kapacitáshiány enyhítését, és a humán közszolgáltatások elérhetővé tételét teszi lehetővé a településen élők számára.

A tervezett tevékenységek stratégiai célja:

- Nyíradonyi járásban megvalósuló közszolgáltatásokhoz szükséges kapacitás és szolgáltatáspaletta növelése,
 - a térség felzárkóztatásához szükséges szakembergárda képzettségi szintének feltérképezése és a képzettségi szint emelése,
 - a foglalkoztathatóság szempontjából nélkülözhetetlen alapkészségek elsajátításának elősegítése,
 - a személyiség és kompetenciafejlesztő tevékenységek, melyek az oktatási rendszer esélyteremtő jellegének javítását szolgálják,
 - hátrányos helyzetű emberek és családjaik életkörülményeinek javítása,
 - a humán közszolgáltatásokban dolgozók képzettségének javítása, mely biztosítja az általuk ellátott szolgáltatások minőségének és hatékonyságának növelését,
 - széles körű kompetenciafejlesztés, alap és kulcskompetenciák fejlesztése, kiemelten a digitális kompetencia és az idegen nyelvi kompetencia területén, különböző célcsoportok és korosztály számára,
 - gyermekek és tanulók iskolán kívüli programjainak megszervezése,
 - a szülők munkavállalását segítő intézkedések, háttér szolgáltatások fejlesztése (pl. iskolai tanórák utáni hasznos elfoglaltság a gyermekeknek, nappali táborok szervezése a nyári időszakban),
 - Kiemelt cél, hogy az óvoda optimális személyi és tárgyi feltételeket tudjon biztosítani a kisgyermek számára személyiségük kibontakoztatásához, különösen a hátrányos helyzetű gyermekek esetében.
6. EFOP-1.5.3-16-2017-00077 azonosítószámú, Humán szolgáltatások fejlesztése a Nyíradonyi Járásban című projekt. Célja: olyan képzések, ösztönző programok megvalósítása, amelyekkel enyhíthető a humán közszolgáltatásokban jelentkező szakemberhiány, másrészt a településeken élő hátrányos helyzetű csoportok felkészítése a foglalkoztathatóságra, munkaerő-piacon való megjelenésre. Harmadrészt pedig a helyi kisközösségek társadalomszervező szerepének megerősítése a közösségfejlesztés által, valamint a vidék megtartó képességének növelése, a kultúrák közötti párbeszéd erősítése. A projekt konzorciumi együttműködés keretében valósul meg, a tagok: Nyíradony, Vámospercs, Nyírmártonfalva, Nyírábrány, Nyíracsad, Álmosd, Fülöp és Bagamér.
7. TOP-5.2.1-16-HB1-2017-00003 azonosítószámú, Foglalkoztatási együttműködések a Dél-Nyírségi paktum területén című projekt. Célja, hogy a paktumterület munkaerő-piacán igen széles körű partnerség épüljön ki és működjön, melynek révén a munkaerő-piac minden releváns szereplője hatékonyan működik együtt, megvalósul a kereslet és kínálat összhangja, ezáltal bővül a paktumterület foglalkoztatottsága.

Tevékenységünk céljai:

- Az álláskereső munkaező-piaci hátrányainak csökkenése;
- Az álláshelyek számának növekedése,
- A munkaerő-tartalék foglalkoztatásának növekedése,
- A vállalkozások munkaerő-piaci versenyképességének növelése,

- A paktum hatékony működési kereteinek megteremtése,
- A munkaerő-piaci szereplők partneri együttműködése,
- A támogatott képzések a foglalkoztatási igényeket szolgálják,
- A célcsoport felkészítése a munkavállalásra,
- Munkaerő-piacon hátránnyal küzdők foglalkoztatásának ösztönzése a munkaadóknál,
- Helyi termék- vagy szolgáltatás fejlesztés.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A HEP helyzetelemzéséhez szükséges adatok összegyűjtése a vonatkozó adatbázis (TEIR,) és a bevont intézmények, valamint partnerek adatszolgáltatásai (helyi adatgyűjtés) segítségével történt. A HEP Intézkedési Terv elkészítéséhez az érintett intézmények és partnerek képviselői nyújtottak segítséget (HEP Fórum). Az intézkedési Tervvel érintett szakterület és intézménycsoport képviselői is aktív részt vettek a javaslatok kidolgozásában. A munkacsoportok a tervezés után is együtt maradnak, és a megvalósítás folyamatában is tevékenyen részt vesznek.

A HEP megalkotása előtt a HEP fórum áttekintette a helyi önkormányzati dokumentumokat, koncepciókat, programokat. A HEP Intézkedési Tervének megalkotása során figyelemmel volt a fenti dokumentumokban meghatározott fejlesztési irányok betartására.

Adathiány a jogszabályban előírt kötelező adat tartalomra vonatkozóan nem fordult elő. Relevancia vizsgálat lefolytatásához szükséges dokumentumok rendelkezésre álltak (Integrált Városfejlesztési Terv, Akció Területi Tervek, stb.)

Becsült adatok állnak rendelkezésre a város roma lakosságának számáról, ebből következően ezt az esélyegyenlőségi csoportot érintő minden rész- adatra vonatkozóan csak becslésekre tudunk hivatkozni.

Szintén nagyon hiányos adatokkal rendelkezünk a fogyatékkal élők, illetve a megváltozott munkaképességűek számára, helyzetükre vonatkozóan is. Utóbbiak esetében az érdekvédelmi szervezetekre támaszkodunk, azonban okkal vélelmezhetjük, hogy jóval többen élnek a városban hasonló problémákkal küzdő, szervezetekhez nem csatlakozott sorstársaik is.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él). Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A településen a felső –és középréteg jövedelmi és vagyoni helyzetére nincs rálátásunk. Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Településünkön tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltságig problémák. Nyíradonyban a jövedelmi viszonyok a foglalkoztatottság és a kereseti lehetőségek alapján nem igazán kedvezőek. A térség településeihez képest Nyíradony adottságai valamivel jobbak, azonban a mutatók az országos átlaghoz képest sokkal alacsonyabbak. A munkanélküliségi ráta országos 5,19 % alatti mutatójához képest a Nyíradonyban 8,4 %, kicsivel meghaladja a megyei 8.15 %-os mértéket.

Elmondható, hogy a településen 2017 évben a legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat és intézményei, amely kihat a lakosság jövedelmi és vagyoni helyzetére. Közszférában 212 fő helyi lakost, míg a közfoglalkoztatásban 299 fő a foglalkoztatottak száma.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

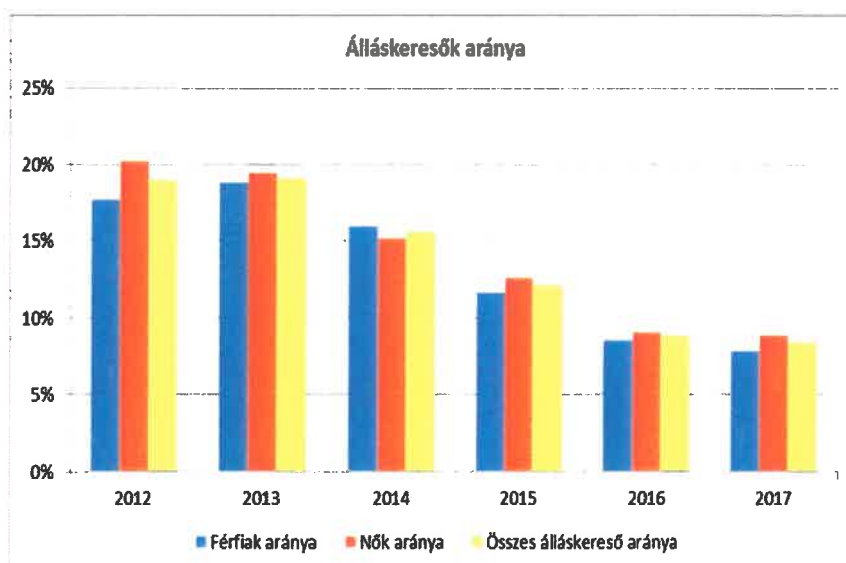
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Nyíradony településen a 2017-ban gazdaságilag aktívnak tekinthető 15-64 év közötti lakónépesség száma 5509 fő, melyből 461 fő nyilvántartott álláskereső, vagyis a munkaképes korúak 8,4%-a. Ez a szám a megyei és az országos adatot is messze menően meghaladja, és már 2015 óta javuló tendenciát mutat. A munkanélküliek számának növekedése összefüggésben van a helyi gazdaság mutatóinak javulásával.

Nyilvántartott álláskeresők száma, aránya:

Nyíradonyban jelentősen csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma, 2017-ben az álláskeresők aránya a korábbi 18,9 %-ról 8,4 %-ra csökkent, ami pozitív változást jelent a korábbi időszakhoz képest. A nyilvántartott álláskeresők között 42,54 %-ról 10,64%-ra csökkent a 180 napnál régebben munkát keresők aránya is. A nyíradonyi munkanélküliek másik jellemző mutatója, hogy 50,1 százalékuk legfeljebb 8 általános iskolai osztályt abszolvált, mely adat kiugróan magas a térségben.

A hazai kedvező gazdasági folyamatok csak kisebb mértékben csökkentették a munkanélküliséget a városban, a közfoglalkoztatási program keretében foglalkoztatottak száma még mindig jelentős.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A város lakosságán belül a foglalkoztatottak aránya is jóval elmarad az országostól. 2011-ben Nyíradony 15-64 éves népességének 43,4 százaléka volt foglalkoztatott. Ennél, a járásán belül, csak Fülöp, Bagamér és Újléta mutatott fel rosszabb értékeket, illetve a szomszédos települések közül még Nyírmihálydi.

Ugyanakkor a nyilvántartott álláskeresők arányát tekintve a foglalkoztatási arányok kapcsán kirajzolódó különbségek sokkal visszafogottabban jelentkeznek. A magasabb foglalkoztatási aránnyal rendelkező településeken az álláskeresők aránya rendre magasabb, mint Nyíradony esetében. Tegyük azonban hozzá, hogy még a Nyíradonyi érték is az országos dupláját teszi ki.

Nyíradony esetében jelentős azok aránya, akik már 180 napnál régebben keresnek munkát, illetve a gazdaságilag nem aktív státuszúak száma. Beszédes adat, hogy az előbbi kategóriába esik a Nyíradonyi álláskeresők 65 százaléka. A nyíradonyi munkanélküliek másik jellemző mutatója, hogy 62 százalékuk legfeljebb 8 általános iskolai osztályt abszolvált. Bár a járás illetve a település

közvetlen szomszédsága kapcsán ezek az adatok kiugróan magasak, Nyírmihálydi településsel ebben a tekintetben is sok hasonlóságot mutat Nyíradony városa.

A helyi munkalehetőségek korlátozott számának megfelelően Nyíradony esetében is magas a naponta ingázó foglalkoztatottak aránya (35,4%). Ez azonban még mindig elmarad a járásbeli, illetve szomszédos települések hasonló értékeitől. (Nyírmártonfalva esetében pl. a foglalkoztatottak 65,5%-a ingázó.)

c) közfoglalkoztatás

A közmunka olyan foglalkoztatási programok indítását jelenti, amelyek a munka és a gyakorlati képzés összekapcsolásával a hátrányok leküzdését jelenti. Nyíradony Város Önkormányzata folyamatosan pályázik a közmunka programon keresztül elérhető maximálisan elérhető létszámokra. A polgármesteri hivatalban elsődlegesen a település területén adódó kommunális feladatok ellátása, de igyekszünk intézményeinkben a létszámhiányokat is enyhíteni. A közmunka programban elsődleges regisztrált munkanélkülieket igyekszünk foglalkoztatni. A közmunka program előnye, hogy a munkáltató számára anyagi megtakarítást jelenthet, mert segélyfizetés esetén nagyobb a költség ráfordítás. A munkanélkülinek nagy segítség a foglalkoztatás, hiszen a foglalkoztatás időtartamára a segélynél magasabb összegű munkabért kap, amivel a család előnyösebb anyagi helyzetbe kerül. Tudjuk jól, hogy ez az összeg sem jelent anyagi biztonságot, de több a segélynél, még akkor is, hogyha csak időszakos jellegű. Nagy előnye, hogy a munkanélküli visszakerül a munka világában, és újra szocializálóik a közösségben és azoknak az elvárásoknak kell eleget tennie, amivel a mai világban a munkavállalónak rendelkeznie kell.

A foglalkoztatottak által ellátott feladatok részletezése:

- Köztisztasági feladatok: közterületi takarítás, buszmegállók, utak, járdák, parkok, terek, gépkocsi parkolók takarítása, sport és kulturális helyszínek karbantartása
- Közterületi segédmunka: csapadékelvezető árkok karbantartása, külterületi csapadékelvezető csatornák karbantartása, belvíz elleni védekezés, hó és síkosság mentesítés, temetők rendben tartásában közreműködés
- Portaszolgálat: önkormányzati intézmények nappali forgalmának biztosítása
- Útkarbantartás: helyi közutak, járdák, javítási-karbantartási munkáinak szükség szerinti elvégzése.
- Épület karbantartása, takarítása: önkormányzati intézmények és létesítmények (Általános Iskola, Napközi otthonos Óvoda, Bölcsőde, Művelődési Ház,) belső, külső állagmegóvási-karbantartási munkái
- Koordinátor: roma gyermekek beilleszkedésének segítése, kapcsolattartás szülők és az intézmény között
- Adminisztrációs kisegítő: önkormányzati fenntartású intézmények, gazdasági társaság, (Polgármesteri Hivatal, Általános Iskola, Intézménygondnokság, Vagyonkezelő Kft) irodahelyiségeiben betanítható feladatkört ellátó adminisztratív
- Közfoglalkoztatás szervező
- Fűkaszás, parlagfű irtás: közterületeken, utak, járdák mentén, önkormányzati tulajdonú vagy fenntartású ingatlanokon végzett időszakos kaszálás, gyomirtás
- Parkgondozás: közterületeken, utak, járdák mentén, önkormányzati tulajdonú vagy fenntartású ingatlanok, parkok, terek, növényvédelmi, kertészeti, munkáinak
- TMK –s szakképzettséget igénylő munkakör: gépek karbantartása,

- Szociális kisegítő munka: házi gondozás, étkeztetés, házkörüli teendők
- Konyhai kisegítő

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A helyi munkalehetőségek egyáltalán nem illeszkednek az állásnélküliek létszámához és iskolai végzettségéhez. A munkáltatók szakmák iránti kereslete és kínálatának összehangolására országos átképzési programok koordinációjával lehetne csak lehetséges. Helyi szinten egy önkormányzat nem tudja felvállalni eszközök hiányában sem az átképzések szervezését, sem a munkáltatók igényeinek kielégítését. Nyíradony méretét és a foglalkoztatottak számát tekintve a településen jelenlévő legjelentősebb vállalat a Karsol és a Kemikál üzem.

A város földrajzi, demográfiai és egyéb adottságainak kevésbé vonzóak az idegenforgalom, az ide települő nagyobb vállalkozások számára. A településen jelenleg a legnagyobb foglalkoztató az Önkormányzat, a hozzá kapcsolódó, oktatási-nevelési, szociális intézményekkel.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Kifejezetten a fiatalok munkaerő piacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen nem indultak. Komolyan javíthatja az önkormányzat szerint a fiatalok jövőbeni foglalkoztathatóságát vagy egy sikeres vállalkozás megalapozását az, ha már az oktatásban lehetőségük nyílik vállalkozói gondolkodásmódjuk és készségeik fejlesztésére. Ezen szemléletet a helyi közoktatásban dolgozók is magukénak vallják, és beépítették a pedagógiai programba és okítják. Lényeges előnyt jelenthet továbbá a külföldi munkatapasztalat megszerzéséhez szükséges nyelvtudás, melynek megszerzéséhez több iskolához köthető és attól független nyelvoktatás segíti hozzá a fiatalokat. Az önkormányzat maga lehetőségeihez mérten, évente több alkalommal közfoglalkoztatás keretében vagy önkéntes munka keretében foglalkoztat fiatalokat a valós munkaerőpiacra való átmenet megkönnyítése érdekében.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A munkaerőpiacra való visszatérés elősegítése, a társadalomból való kirekesztődés megelőzése érdekében fontos szerepe van a támogatott foglalkoztatási programoknak (közmunka, közhasznú, ill. közcélú munka). A hatékony munkaerő-piaci re integrációt eredményező programok azonban hiányoznak, a meglévő közfoglalkoztatás csak szükségszerű rossznak tűnik, és sajnos a teljes foglalkoztatást (kb 660 fő) felvállalni nem tudják.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Különösen hátrányban vannak azok az idősök vagy rokkantak, akiknek biztosítási jövedelemre nincsen joguk, és családjuk, rokonságuk sincs, akik befogadnák és eltartanák őket. Az érintettek számára további nehézséget okoz, hogy az állapotuknak megfelelő foglalkoztatásukra önkormányzati saját fenntartású intézményben is alig, sőt mondhatjuk, hogy egyáltalán nincs lehetőség.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Különösen veszélyeztetett az, akit etnikai hovatartozása miatt előítélettel kezel a többségi társadalom. Többszörösen sújtott az is, aki normasértő magatartása, vagy büntetett előélete miatt képtelen segítség nélkül beilleszkedni az őt befogadni nem hajlandó társadalomba. A településen a hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén nyíltan nem beazonosítható, nem visszaigazolható. A célcsoporttal folytatott kommunikáció során utalás felfedezhető e hátrány rejtett jelenlétére.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Egy terület életminőségi helyzetét vizsgálni többek között, lakosságának születéskor várható átlagos élettartamának figyelembevételével is lehetséges. Hajdú-Bihar megye népességének várható élettartamáról elmondható, hogy 2001-hez viszonyítva 2013-ra növekedés tapasztalható annak értékében mindkét nem tekintetében, a nők esetében ez 79,37 évet, míg a férfiak esetében 72,31 évet jelent. Emellett a megye értékei kevéssel ugyan, de meghaladják az országos, régiós és a régió másik két megyéjének átlag értékeit egyaránt.

Rendszeres szociális segélyt az az aktív korú személy kaphat az önkormányzattól, aki nem munkavállaló, vagy egészségkárosodott, vagy támogatott álláskereső, vagyis olyan hátrányos munkaerő-piaci helyzetű, aktív korú személyek részére nyújtott támogatás, akik nem rendelkeznek rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak álláskereső személy veheti igénybe.

Településünkön ez jellemzően olyan személyeket érint, akik 55. életévüket betöltötték, és csak néhányan egészségkárosodott személyek. Olyan élethelyzetben lévő emberek, akik koruk, végzettségük és egészségi állapotuk miatt már nem kötelezhetőek közfoglalkoztatásban való részvételre. Természetesen, amennyiben önként jelentkeznek, minden esetben megtaláljuk a foglalkoztatás módját.

A törvényi szigorítás miatt amennyiben családon belül az egyik fél minimálbérrel rendelkezik, vagy nyugdíjszerű ellátásban részesül, akkor a másik fél nem jogosult foglalkoztatást helyettesítő támogatásra.

nincs.

Az Szt. 134/B. § (2) bekezdése alapján 2015. február 28-áig e törvény 2015. március 1-jén hatályos rendelkezései szerint felül kell vizsgálni azon személy aktív korúak ellátására való jogosultságát, akinek a részére 2015. március 1-jét megelőző kezdő időponttal rendszeres szociális segélyre való jogosultság került megállapításra.

Az Szt. 134/B. § (3) bekezdése értelmében a (2) bekezdés szerinti felülvizsgálat eredményeként az aktív korúak ellátására vonatkozó, 2015. március 1-jén hatályos A Szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. 33. (1) bekezdése alapján az aktív korúak ellátása a hátrányos

munkaerő- piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek,

- a) aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50 %-os mértéket, vagy
- b) aki vakok személyi járadékában részesül, vagy
- c) aki fogyatékosági támogatásban részesül [az a)–c) pont szerinti személy a továbbiakban együtt: egészségkárosodott személy], vagy
- d) akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresési járadék, álláskeresési segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresési támogatás) folyósítási időtartama lejárt, vagy
- e) akinek esetében az álláskeresési támogatás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Ft. alapján álláskeresési támogatásra nem szerez jogosultságot, vagy
- f) aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy
- g) akinek esetében az ápolási díj, a gyermekgondozási segély, a gyermeknevelési támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a Tny. 52. §-ának (3) bekezdése szerinti okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött, feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet – ide nem értve a közfoglalkoztatást, az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény szerint létesített munkaviszony keretében végzett, valamint a háztartási munkát – nem folytat.

Az Szt. 33. § (1a) bekezdése értelmében, az aktív korúak ellátása tekintetében – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – nem minősül keresőtevékenységnek, ha a kérelmező, illetve a jogosult közfoglalkoztatásban, egyszerűsített foglalkoztatásban vesz részt vagy háztartási munkát végez.

Az Szt. 33.§ (2) bekezdése alapján az (1) bekezdés alkalmazásában akkor nem biztosított a megélhetés, ha a családnak az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 90%-át és vagyona rendelkezések szerinti ellátást - ha az egyéb jogosultsági feltételek fennállnak - 2015. március 1-jétől kell megállapítani, akként, hogy az e törvény 2015. február 28-án hatályos

31

37. § (1) bekezdés b) pontja szerinti személy – feltéve, hogy a felülvizsgálat során a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak számára előírt együttműködést nyilatkozatban vállalja – foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult.

Az Szt. 2015. március 01-jén hatályos 35. § (1) bekezdése szerint, az a személy, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították, - a 37. §-ban foglaltak szerinti kivétellel- foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult.

Az Szt. 35. § (4) bekezdése szerint a foglalkoztatást helyettesítő támogatás havi összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-a (2015. évben 22.800,-Ft).

Az Szt. 2015. március 01-jén hatályos 37. § (1) bekezdés a) pontja alapján az az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki az ellátásra való jogosultság kezdő napján egészségkárosodott személynek minősül egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult.

Az Szt. 2015. február 28.-án hatályos 37.§ (4) bekezdése alapján a rendszeres szociális segély havi összege a családi jövedelemhatár összegének és a jogosult családja havi összjövedelmének

különbözete, de nem haladhatja meg a közfoglalkoztatási bér mindenkori kötelező legkisebb összege személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének (e § alkalmazásában: nettó közfoglalkoztatási bér) 90%-át azzal, hogy ha a rendszeres szociális segélyre jogosult családja tagjának foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot állapítottak meg, a rendszeres szociális segély összege nem haladhatja meg a nettó közfoglalkoztatási bér 90%-ának és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összegének különbözetét. A családi jövedelemhatár összege megegyezik a család fogyasztási egységeihez tartozó arányszámok összegének és az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege 90%-ának (2015. évben 25.650.-Ft.) szorzatával.

Az Szt. 37. § (5) bekezdése szerint, ha a rendszeres szociális segély összege a (4) bekezdésben foglalt számítás szerint a havi ezer forintot nem éri el, a jogosult részére ezer forint összegű ellátást kell megállapítani.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. Napjainkban az egyik legtipikusabban jelentkező probléma a lakással rendelkezők lakhatásának megőrzése, mert a rezsiköltségekre nem áll rendelkezésre elegendő jövedelem.

	2001				2011			
	város	az összes háztartás %-ában	megye	az összes háztartás %-ában	város	az összes háztartás %-ában	megye	az összes háztartás %-ában
Háztartások összesen:	2641	100%	212 063	100%	2 765	100%	229 951	100%
háztartások a lakás komfortossága szerint								
összkomfortos	1042	39%	101 837	48%	1 337	48%	131 231	57%
komfortos	675	26%	58 050	27%	933	34%	71 927	31%
félkomfortos	191	7%	12 507	6%	98	4%	77 39	3%
komfort nélküli	574	22%	28 965	14%	381	14%	17 706	8%
szükség- és egyéb lakás	159	6%	10 704	5%	16	1%	1 348	1%

Forrás: www.ksh.hu, 2015

Nyíradony városában a 2001. évi népszámlálás adatai alapján 2641 háztartás volt nyilvántartva, számuk a 2011. évi népszámlálás idejére 2765 darabra nőtt. A város háztartásainak komfortossági értékeit a megyei adatokkal összevetve megállapítható, hogy az összkomfortos háztartások aránya Nyíradony városában a 2001-es 39%-ról tíz év alatt 48%-ra nőtt, azonban a megyei arányokhoz

(2001-es megyei arány: 48%, 2011-es megyei arány: 57%) képest szignifikánsabb rosszabb a helyzet. A félkomfortos és komfort nélküli háztartások aránya Nyíradonyban továbbra is magasabb, mint a megyei mutatók. Ennek ellenére a városban a háztartások életminősége pozitív irányba fejlődött 2001 és 2011 között, hiszen az összkomfortos és komfortos lakások száma emelkedett, míg a félkomfortos és komfort nélküli lakások, valamint a szükséglakások arányai csökkentek. Mindezek mellett megállapítható, hogy továbbra is problémát és feladatot jelent a háztartások komfortjának növelése.

a) bérlakás-állomány

A település összes lakása 2012-ben 2763 db, száma folyamatos, de csak nagyon kismértékű csökkenést mutat az elmúlt 5 évben. A lakásszám emelkedésnek az elmaradása egyértelműen a lakásépítési támogatások csekély számú igénybevételéből ered. A településen évente 5-10 db új építési engedély iránti kérelmet nyújtanak be lakás célú épület építése iránt. Az önkormányzat tulajdonában 28 db bérlakás található, melyből 43 % azaz 12 db piaci alapon kerül bérbeadásra, míg 57 %, azaz 16 db szociális célú bérlakás. Mind a szociális célú, mind a piaci típusú bérlakás iránt többszörös a kereslet a kínálathoz viszonyítva a lakosság körében, melyet az önkormányzat a rendelkezésre álló 28 db bérlakással nem tud kielégíteni. A településen nem jellemző a magáningatlanok bérbeadása.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzat tulajdonában lévő 16 db szociális célú bérlakás biztosítja a település szociális lakhatását. A 16 db lakásból 8 db panellakás a város központjában található az óvodától, iskolától, orvosi rendelőtől, tömegközlekedési végpontoktól 50-1100 méteres közelségben, míg 8 db udvarral rendelkező önálló lakás Tamásipuszta és Aradványpuszta településrészen található. A meglévő szociális bérlakások eloszlása a település közigazgatási területén egyenletesnek mondható, kivétel Szakolykert településrész ahol a szociális lakhatás feltételei nem biztosítottak. A település lakosságszámához és a jelzett igényekhez viszonyítva 50-60 db szociális bérlakásra lenne szükség a településen jelenleg és további 10-15 db-ra az elkövetkező 5-10 évben.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

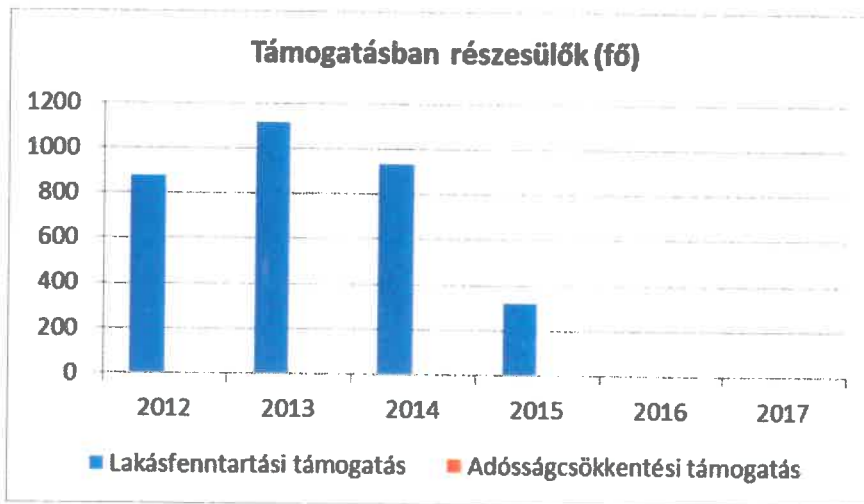
Nem jellemző a lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok használata. Tavalyi évig 1-2 db ilyen jellegű épület hasznosítása történt lakhatási céllal Tamásipuszta településrészen.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

A lakásállománynak csak 1,4 %, azaz 41 db mely elégtelen lakhatási körülményeket biztosít. Jellemzően ezek a lakások a település leszakadó városrészében találhatóak (Bokrétás utca, Vágóhíd utca, Tamásipuszta, Aradványpuszta). A nem megfelelő lakhatási körülmények 75 főt érintenek. Leginkább egyedülálló idős emberek és nagycsaládosokat érint. Az elmúlt években 5 alkalommal került az önkormányzat szociális bizottsága elé lakhatás ügyében kérelem. Az 5 kérelemből egy alkalommal tudott az önkormányzat bérlakást biztosítani, azáltal, hogy üresen álló piaci hasznosítású bérlakását szociális célú bérlakássá minősítette és a rászoruló család rendelkezésére bocsátotta. Négy család egyéb támogatási formában részesített. Megoldatlan lakhatás és egyéb okokra vezethetően hajléktalan személy a Szociális Szolgáltató Központ adatai szerint nincs a településen.

e) lakhatást segítő támogatások

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászorult a háztartás részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott támogatás. Az önkormányzat 2012-ben 881 fő, 2013-ban 1118 fő, 2014-ben 938 fő, 2015-ben 319 fő része nyújtott lakásfenntartási támogatást. Ez a lakások, háztartások 36-40 %-át jelenti, mely rendkívül magas arány.

Forrás: TelR, KSH Tstar

f) eladósodottság

Adósságkezelési szolgáltatást csak a fővárosi kerületi önkormányzatok és a negyvenezernél több állandó lakossal rendelkező települések önkormányzatainak kötelező nyújtani. Más települések önkormányzatai adósságkezelési szolgáltatást akkor nyújthatnak, ha az adósságkezelési szolgáltatás működtetéséről önkormányzati rendeletet alkotnak, adósságkezelési tanácsadást működtetnek, továbbá az adósságcsökkentési támogatás nyújtásához saját forrást különítenek el. Nyíradony Város Önkormányzata számára nem kötelező e támogatás nyújtása, azonban csak forráshiány miatt nem tudja ezt a támogatási formát nyújtani.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

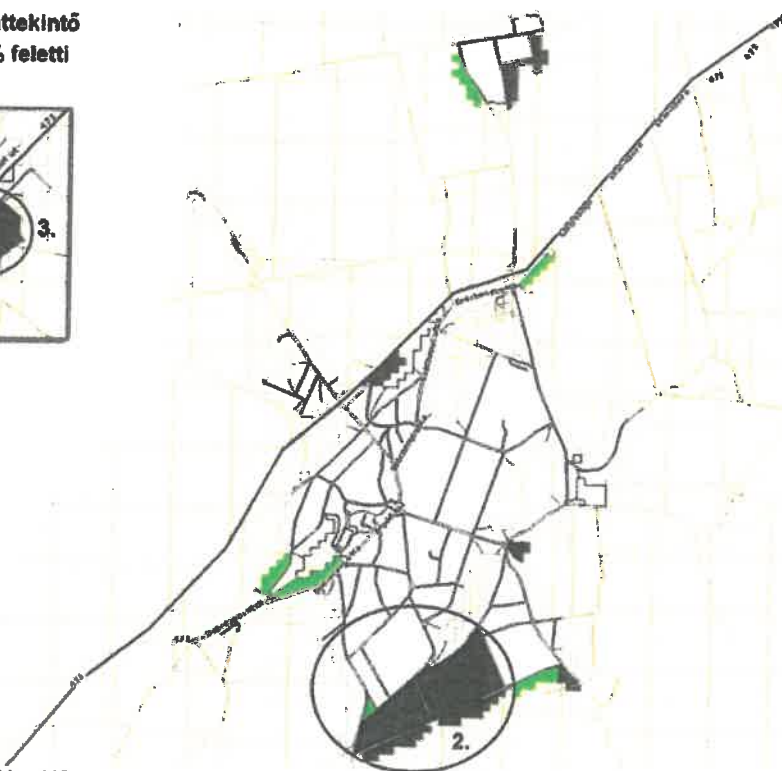
A település belterületén élők aránya az állandó népesség mintegy 95,8 %-a. A város sajátos volt nyírségi uradalmi birtok múltja és tsz telepek miatt a külterületen, tanyákon élők aránya mintegy 330 fő 4,2 %. A város körkörös körülvéő tanyavilágot 22 tanya alkotja, utcasoros és szétszórt tanyák egyaránt jellemzőek. A földrajzi távolságuk a város központjától 2-10 km, de fellelhető olyan tanya is, mely 22 km-es távolságra helyezkedik el. Jellemzőbb tanyai területek: Nyestekert, Tisztavíz, Penyige, Vitéztelek, Gólyás, Kistelek, Gass, Kispóka, Nagypóka, Újfalusi, Dézsi, Láró, Cserepes, Szatmári út, Bagosi út. Ezen külterületi részeken hiányzik leginkább a közműszolgáltatások zöme és a közösségi közlekedés sem elérhető. A lakhatást nagyban segíti a tanyagondnoki szolgálat, mely közösségi közlekedési funkciót is betölt, emellett a bevásárlásokban, orvosi látogatásban, kórházi kezelésben, szolgáltatásokhoz való hozzájutásban is segít.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Szegregátumok azok a területek, ahol az aktív korú népességben belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező aktív korúak aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%, és ahol 100 főnél nagyobb lakosságszámmal bírnak. Tehát a város alacsonyabb státuszú területei, ahol a népesség társadalmi összetétele, szociális helyzete és a terület fizikai állapota is a legrosszabb.

Nyíradonyban a 2011. évi népszámlálási adatok alapján a KSH az érvényes szegregációs mutatók mentén az alábbi szegregátumokat határozta le a KSH:

**Nyíradony szegregátum áttekintő
Szegregációs mutató 35% feletti**

Forrás: 2011. évi népszámlálás, KSH.

- 1 szegregátum Tamásipuszta városrészén: 471 sz. út - Diófa út mindkét oldala - Akácós út déli oldala a Csemete útig - Akácós út - Viczmándi út nyugati oldala. Ehhez a városrészhez tartozó két tanya szintén szegregátumként lett lehatárolva: "Nyestekert", „Szatmári út”
- 2 szegregátum: József Attila utca - Vágóhid utca - Hajnal utca - Béke utca - Bokrétás utca - Acsádi utca - belterületi határ
- 3 szegregátum: Vasút - Cserepes tanya - Aradványpuszta tanya - Cserepes tanya

A KSH által lehatárolt területek közül az 2. szegregátum a legnépesebb, majdnem ezer fős területről van szó, amely etnikailag is szegregált, jobbra roma családok élnek itt, a Bokrétás utcában. Ez a terület rendelkezik a szegregátumok közül a legmagasabb szegregációs mutatóval. A legrosszabb mutatókkal azonban az 1. sz. szegregátum rendelkezik, szinte minden területen. Itt is magas a roma lakosság aránya. Ez Tamásipuszta városrész, amely elkülönül a városszövettől, ráadásul ehhez a

városrészhez tartozik az a két kisebb tanya, -„Nyestekert „és „ Szatmári út” -, ahol szinte teljes mértékben hiányzik minden infrastruktúra.

A városszöveten kívül elhelyezkedő szegregátumokra általában jellemző a közüzemi szolgáltatások hiányossága, a pormentes utak hiánya. Valamennyi szegregátumban kiugróan magas a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők, és a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya. Ezek a mutatók összvárosi szinten is nagyon kedvezőtlenek.

A demográfiai mutatókat, és a szegregációs mutatót illetően valamivel kedvezőbb a helyzet a 3. sz. szegregátumban- Aradványpusztán-, de a foglalkoztatáshoz kapcsolódó adatok itt is hasonlóak a többi szegregátum adataihoz, és itt is magas az alacsony komfortfokozatú lakások aránya.

- a) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Nyíradony Város elemi érdeke és célja, hogy az egyenlő hozzáférés, az esélyegyenlőség és az integráció biztosításának elve az élet minden területén megvalósuljon a városban. Ehhez a lakhatási feltételek biztosítása mellett – széleskörű együttműködésen alapuló – többféle: szociális, képzési, foglalkoztatási, a szolgáltatásokhoz való hozzáférést javító intézkedések együttesével kívánunk hozzájárulni. Az alacsony státuszú lakosok integrációja előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl olyan szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik munkaerő-piaci hátrányaikat, javítják foglalkoztatási esélyeiket, hozzájárulva ezzel az alacsony státusz megváltozásához.

Horizontális célok	Alcélok
1. Az esélyegyenlőség biztosítása a város minden fejlesztési beavatkozásánál, annak figyelembe vételével, hogy semmilyen fejlesztés nem járulhat hozzá a településen belüli, vagy kívüli szegregáció kialakulásához és erősödéséhez Az esélyegyenlőség, a szegregáció-mentesség biztosítása a településen	
2. Oktatási integráció biztosítása	A HHH gyermekek kiegyenlített aránya intézményegységek, és párhuzamos osztályok között. Az iskolai sikeresség feltételeinek megteremtése, a továbbtanulásimutatók javítása a HHH tanulók körében. A lemorzsolódás csökkentése.
3. Az alacsony státuszú lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása	A rendszeres munkajövedelemmel rendelkezők számának emelkedése, a tartós munkanélültek számának csökkentése. Az elsődleges munkaerő-piacon megjelenők számának növekedése A munkahelyteremtéshez hozzájáruló beruházásokkal, a munkaerőpiac igényeivel összehangolt képzések biztosítása
4. A szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	A szociális szolgáltatások színvonalának emelkedése Az alapellátáson túlmutató szociális szolgáltatások biztosítása a szegregátumokban élők számára.
5. Közösségi terek, közösségi szolgáltatások biztosítása	A szabadidő hasznos eltöltése feltételeinek biztosítása Az iskolán kívüli, iskolai sikerességet segítő,

	programok helyszíneinek biztosítása Minden korosztály részére biztosítani a közösségi tereket
6. Egészségtudatosság fejlesztése városi szinten, és ezen belül kiemelten a szegregált területeken	Egészségterv készítése, egészségmegőrző és szűrő programok biztosítása

A nagy létszámú szegregátumok megszüntetése nem lehetséges, ezért legfőbb célunk, hogy a rossz állapotú ingatlanok felszámolásával, a mobilizációs lehetőségek megteremtésével a szegregációt oldjuk, a szegregátumokban élők számát csökkentjük. Emellett, hogy a területek rehabilitációjával megteremtjük az élhető lakókörnyezetet.

b) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A szegregátumokban élők száma folyamatos változást mutat, amely a lakosság területi átrendeződésének folyamatát mutatja. Jellemzően a magasabb jövedelemmel rendelkezők hagyják el a szegregátumok területét és a városon belül maradva telepsznek le. Ennek következtében a szegregátumokban csak a jövedelmi helyzetük miatt lakóhely változtatásra képtelen lakosok maradnak.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Nyíradonyban az ellátást 3 felnőtt háziorvos, 2 gyermekorvos, 4 védőnő és 2 fogorvos révén biztosított. A fenti létszám alapján az átlagosan 1 főre jutó ellátandó az országos átlagnak megfelelő, de az egyes körzetek között mind az ellátandók számában, mind az ellátandó területben, mind az ellátott lakosság szociális összetételében jelentős különbségek vannak.

Városunkban 1 gyógyszertár üzemel, mely igény esetén kiszállítást is vállal díjazás fejében. A háziorvosokhoz bejelentkezettek száma aránytalanságot mutat. Ehhez jelentős mértékben hozzájárul a tanyai körzet, mint ellátási terület. A betegek ellátásának biztosítására a városban Egészségügyi Központ, Aradványpusztá és Tamásipusztá településrészen háziorvosi rendelők állnak a betegek rendelkezésére. Az egészségügyi infrastruktúra és műszerállomány állaga romlik, amortizálódik, érdemi jelentős fejlesztés nem volt az elmúlt időszakban. Utóbbi két településrész esetében a háziorvosi ellátást ugyanazon orvos végzi, váltott rendelési idővel. A rendelési időn kívüli időszakban, az Egészségügyi Központban háziorvosi ügyelet működik, így a nap teljes időszakában a betegek ellátása folyamatosan biztosított. A településen mentőállomás nem működik. A megyében a legközelebbi mentőállomás, ahová a település riasztásai beérkeznek a megyeszékhelyen Debrecenben található. Debrecenből a mentő kiérkezésének ideje min 25 perc, amely messze meghaladja az Európai Unió betegek kórházba juttatására előírt elvárt max. 15 perc normát. A betegek szállításában, vészhelyzetben a szomszédos megyében található Nyírlugos és Balkány mentőállomása vesz részt. Az önkormányzat több sikertelen kísérletet tett mentőállomás építése iránt (2004-2006. minisztériumi támogatás elmaradása). Az Egészségügyi Központban 2 fogszakorvos látja el a fogászati problémákkal jelentkezőket, az iskolai fogászati ellátást és az ezzel kapcsolatos prevenció feladatokat. Egészségügyi szakellátás helyben (kórház, sürgősségi ellátás, emlő-szűrő állomás, méhnyak-szűrő szakrendelés és fogyatékos személyek rehabilitációja) nem biztosított. A védőnői ellátás területén a születek száma folyamatosan csökken, de a hátrányos helyzetű családokba születő gyermekek száma relatíve nő. Ebből következik, hogy a minőségi

munka elérése is nehezebb. Nőgyógyászati szűrővizsgálatokra évente 3-4 alkalommal kerül sor, melyeken a megjelenés jó arányú. Kismama klub újra indult 2008. óta és havonta egy alkalommal, kihasználva ezt a fórumot is a szülők egészségügyi ismereteinek fejlesztésére.

Infrastrukturális hiányosság:

- Rendelő kialakítása mozgó szakorvosi szolgálat részére
- Felnőtt háziorvosi rendelők helységebővítése
- Fizioterápiás és alternatív kezelő kialakítása
- Fogorvosi rendelések áthelyezése
- Önálló orvosi ügyeleti blokk kialakítása
- Betegszállító/mentőállomás építészeti megvalósítása
- Rendelők felújítása
- Akadálymentesítés
- Tamásipusztai rendelő bővítés, védőnői elhelyezés kialakítása
- Egészségügyi vizsgáló és kezelő eszközök fejlesztése

A háziorvosok 1 betegre átlagosan 5-10 percnyi időt fordítanak. A betegségek közül legmagasabb mértékűek: a cukorbetegség, a magas vérnyomás, a szív és az agyi keringési betegségek, de jelentősnek mondhatóak a légúti betegségek is. A védőnők éves szinten átlagosan 250-300 családot gondoznak, 350 fő gondozotti gyereklétszám mellett. A rendelkezésükre álló helyiségek száma, mérete nem mondható megfelelőnek.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A helyi önkormányzat az egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek terjesztésében, a helyi társadalom egészségtudatos attitűdjének formálásában közvetlenül vállal szerepet a 2018-ban létrehozott Egészségfejlesztési Iroda által. A hatékony egészségvédelem hangsúlyos eleme az önkormányzat által fenntartott közoktatási intézmények nevelési, oktatási programjának.

Kötelező jellegű népegészségügyi szűrések már nem léteznek. A behívóleveles szűrések ajánlottak. Kötelezően elrendelt szűrővizsgálat járványügyi indokkal lehetséges, ezek nem tartoznak a népegészségügyi szűrések közé. Az egészségügyi mutatók viszonylag pontos képet adnak a település egészségügyi helyzetéről. Mind a méhnyakrák -, mind az emlőszűréseken alacsony a felnőtt nők részvételi aránya. A szervezett központi szűrővizsgálatokon a helyi romák kis arányban vesznek részt. A kötelező védőoltásokból senki sem maradt ki.

A lakosság prevenció és szűrőprogramokat, járó beteg és fekvőbeteg ellátást a tüdőszűrést kivéve csak a megyeszékhelyen Debrecenben tud igénybe venni. A betegek szállításában kórházba vagy szakrendelésre kiemelt szerepet kap a tanyagondnoki szolgálat és támogató szolgálat gépjárművei, melyek alkalmasak kerekessel történő ki és beszállásra.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A lakosság fejlesztő és rehabilitációs ellátást csak a megyeszékhelyen Debrecenben tud igénybe venni.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A helyi közétkeztetésben 3 db főzőkonyha (bölcsőde, általános iskola Nyíradony, általános iskola és óvoda Aradványpusztán) és 1 db melegítő konyha (Nyíradony gimnázium és kollégium) vesz részt. A beszállítók 80%-a helyi termelők köréből kerül ki, helyben előállított élelmiszerekkel. A konyha speciális étkezési igényeket (pl. cukorbeteg) kielégíteni nem tud.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Nyíradony sportlétesítményei a város központjában koncentrálódnak. A településen 2004 óta rendelkezésre áll a Harangi Imre Rendezvénycsarnok, melyben 25 méteres uszoda, tanmedence, ezen kívül teremsportok üzésére alkalmas küzdőtér áll rendelkezésre. Megépítése óta, az általános iskolai és gimnáziumi testnevelési órák színtere. A rendezvénycsarnokban található még fitness terem és kondi-terem, valamint külső teniszpálya, gördeszka pálya, műfüves futballpálya. Igényeknek megfelelően folyamatosan szerveznek úszás és teniszoktatásokat. A helyi lakosok és a környező települések lakói egyenlő eséllyel férnek hozzá a rendezvénycsarnok szolgáltatásaihoz. Az épületben a mozgásában korlátozott személyek részére lift működik, azonban a fogyatékosok által az épületben való mozgás és a szolgáltatások igénybevétele nem megoldott.

Az Egészségügyi Központ mögött szabadtéri retortán pálya a fiatalokat vonzza leginkább futball és kosárlabda, kézilabda játékokra leginkább. A gimnázium udvarán műfüves futballpálya található.

A településen civil szerveződés keretében szerveződik a sportélet. A Nyíradony Város Verseny-és Tömegsport Klub labdarúgó szakosztályt működtet 5 csapattal, valamint 2001-től újraindult a kézilabda szakosztály, mely 2008-ban NBI B. osztályban versenyzett. Az általános iskolában 1982 óta testnevelés tagozat működik, mely a gyermekek egészségesebb életmódját, viselkedéskultúráját hivatott segíteni. A Klub keretein belül fogyatékosok részére sportolási foglalkozások jelenleg nem biztosítottak.

A város központján kívül jelenleg beruházás keretében épül az. 1. számú szegregátum területén (Bokrétás utca) Tornacsarnok, mely főként a környező lakosok sportprogramokhoz való hozzáférést segíti majd.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Ezek az ellátási formák elsősorban saját otthonukban élők részére biztosítanak segítségnyújtást, és adnak intézményi lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra és biztosítják legalább a napi egyszeri meleg étkezést. Nyíradonyban 1998 óta működik a Szociális Szolgáltató Központ, amely integrált intézményként magába foglalja az önálló szakmai egységként működő:

- gyermekjóléti szolgálatot
- családsegítő szolgálatot
- tanyagondnoki szolgálatot
- bölcsődei feladatok ellátását
- támogató szolgálatot

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokhoz a város minden lakosának biztosított a hozzáférés. A település szerkezetéből adódóan vannak elzárt lakóházak, illetve magányos idős személyek. Ennek érdekében szoros kapcsolatot tart egymással a polgármesteri hivatal, a szociális központ, a családsegítő szolgálat, a rendőrség és a polgárőrség. Az együttműködés fokozottabb kritikus időjárási viszonyok esetén.

1. Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás

Célja a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, a családból kiemelt gyermek visszahelyezésének segítése. A gyermekjóléti szolgáltatást 1997. november 01-től Gyermekjóléti Szolgálat keretében, majd 2008-tól intézményfenntartó társulás útján látják el. 2008-tól Nyíradony és Fülöp, 2009-től kezdődően Hajdúsámson városával együttműködve.

A családsegítő szolgáltatást igénybe vevők száma 2008-ban még 881 fő volt, 2009-ben 858 fő, 2010-ben 656 fő, majd 2011-ben rendkívüli módon megemelkedett 1235 főre. A gyermekjóléti szolgálat által gondozott kiskorúak száma hullámzó tendenciát mutat (2008-ban 158 gyermek, 2009-ben 397 gyermek, 2010-ben 131 gyermek, 2011-ben 163 gyermek). Az alapellátásban történő gondozás leggyakoribb okai az iskolai mulasztás, magatartási problémák, szabálysértés elkövetése, életviteli problémák, családi konfliktusok, anyagi nehézségek, rossz lakáskörülmények, munkanélküliség a családban.

2. Szociális étkeztetés

Az étkeztetés keretében a Szociális Központ gondoskodik azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább egyszeri meleg étkezéséről, akik azt önmaguknak és eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. Az ellátás térítési díja a szolgáltatási önköltség és a normatív állami hozzájárulás különbözete. Naponta a 4 szociális segítő fejenként 18-20 ebédet visz ki kerékpárral, ami – figyelembe véve az egymástól távol eső településrészeket - nem jelent egyszerű feladatot. Az étel elvitelének a lehetőségével 15 család biztosít étkezést eltartottja, vagy hozzátartozója részére. 2012-ben 100 fő ellátása került biztosításra. Ezen kívül meg kell említeni a tanyán élő idősek, és rászorultak étkezésének biztosítását, amit az aradványpusztai konyháról a tanyagondnoki személygépkocsi szállítással történik. Ez 8-10 családnak biztosítja a napi egyszeri étkezést.

3. **Házi segítségnyújtás** keretében a Szociális Központ gondoskodik azokról az időskorú személyekről, akik önmaguk ellátására nem képesek, illetve azokról, akik az egészségi állapotuk miatt erre rászorulna, a rászorulók lakásán vagy lakókörnyezetében. 2008-tól a házi segítségnyújtás igénybevételét megelőzően vizsgálni kell a gondozási szükségletet. A gondozási szükséglet vizsgálata céljából külön jogszabályban megjelölt szakértői bizottság működik.

A szakértői bizottság 3 főből áll melynek tagjai:

- Nyíradony Város Polgármesteri Hivatal Aljegyzője,
- az ORSZI illetékes kirendeltségének vezetője által kijelölt szociális szakértő,
- a házi segítségnyújtásban dolgozó ápolási - gondozási szakember, 2008-ban 17 főt, 2009-ben 21 főt,
- 2010-ben 27 főt, 2011-ben 26 főt, 2012-ben 30 főt láttak el.

Megszűnt számos szociális ellátási forma, valamint nőtt az időskorúak aránya az összlakosságon belül, e két tényező befolyásolta a házi segítségnyújtást igénybe vevők számának emelkedését.

4. A tanyagondnoki szolgáltatások

A tanyagondnokok különösen a tanyai körzetekben élő lakosság részére díjmentes szolgáltatási, szállítási, beszerzési és ügyintézési feladatokat látnak el, a lakosok igényeihez, szükségleteihez igazodóan.

Két körzetet működik a közigazgatási területen, az egyik Aradványpusztá és Tamásipusztá külterületi településrészein biztosítja az ellátást. Ezek között olyanok is találhatóak, amelyek

Nyíradony Város központjától 10-15 km-es távolságra vannak (Kispóka, Nagypóka, Szatmári út, Bagosi út). A másik tanyagondnok Nyíradony – Szakolykert és Láró-tanya külterületi településrészein látja el feladatait. A Szociális Szolgáltató Központon belül önálló szakmai egységként működő tanyagondnoki szolgálatok az alábbi feladatokat látják el:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítő szolgálat, gyermekjóléti szolgálat igénybevételehez történő személyszállítás,
- egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás biztosítása /gyógyszerkiváltás, betegek szállítása orvosi rendelésre stb/,
- személyszállítások:
- óvodások és általános iskolások szállítása,
- munkanélküliek munkaügyi központba történő szállítása,
- rokonok, hozzátartozók látogatásra szállítása kórházhoz,
- családi eseményekre történő szállítás (esküvő, temetés, stb.),
- önkormányzati, illetve egyéb települési rendezvényre szállítás,
- önkormányzati feladathoz tartozó egyéb szállítási feladatok,
- önkormányzati rendezvények szervezése, a lebonyolításban való részvétel,

5. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújt a Szociális Központ Nyíradony, Nyíracsad és Fülöp településeken összesen 70 db készülékkel, ebből Nyíradony területén 30 db készülék működik, de 100 db készülékre van igény. A segítségkérések száma Nyíradonyban 2008-ban: 10 fő.

Az előforduló segítségkérések a főbb okok szerint:

A segítségkérések oka	A segítségkérések száma
Betegség, rosszullet	14
Pszichés probléma	3
Krízishelyzet (pl. elesés)	1
Gondozási probléma (pl. higiénés szükséglet)	1
Téves riasztás	4
Egyéb okok	9

Forrás: Helyi önkormányzat

6. Nappali ellátás:

Az Önkormányzat fenntartásában a településen nem működik nappali ellátás, de 150 férőhellyel (ebből emelt szint 8), az ország egész területére kiterjedő ellátási területtel működik Nyíradony, Vörösmarty u. 26. szám alatt a pszichiátria betegek otthona, mint ápolást, gondozást nyújtó intézmény. Az intézmény fenntartója a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat. A helyi önkormányzat céljai közé tartozik az intézmény működtetésének átvétele.

- g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzat nem gyűjt és értékel adatokat arra vonatkozólag, hogy az általa működtetett, vagy felügyelt közszolgáltatásokhoz (oktatás, nevelés, szociális ellátás, egészségügy, közétkeztetés, gyermekjólét, közművelődés, stb.) való hozzáférés mennyire biztosított a településen élő hátrányos helyzetű romák számára, illetve, hogy a gyakorlatban mennyire veszik igénybe ezeket a szolgáltatásokat.

- h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Az önkormányzat nem gyűjt és értékel adatokat arra vonatkozólag, hogy az általa működtetett, vagy felügyelt közszolgáltatásokhoz (oktatás, nevelés, szociális ellátás, egészségügy, közétkeztetés, gyermekjólét, közművelődés, stb.) való hozzáférés mennyire diszkriminál pozitív irányba a településen élő hátrányos helyzetű romák számára, azonban a bölcsődei, óvodai, iskolai felvétel során a hátrányos helyzetű szülők gyermekei előnyt élveznek.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

- a) közösségi élet színterei, fórumai

Nyíradony közösségi terei a település központjára koncentrálódnak. A városközpont kiépítettsége, a közszolgáltatások koncentrációja természetesen eredményezi a szolgáltató vállalkozások központi részekén történő működtetését. A kereskedelem, szolgáltatás területén működő vállalkozások 70%-a a település központjában koncentrálódik, a település többi részén egyenletes eloszlásúak. A település egyéb részein is könnyen elérhető a lakosság számára az alapszolgáltatások bizonyos köre (vendéglátóegység és bolt).

Művelődési lehetőségeket a Móricz Zsigmond Művelődési és Információs Ház, a Harangi Imre Rendezvénycsarnok, a közel 22.000 kötettel rendelkező városi könyvtár és a 169 férőhelyes városi mozi biztosít a lakosság számára. A művelődési ház kívánja az itt élő lakosság szórakozási, művelődési igényeit kielégíteni. E tevékenységben elsődlegesen partnert a közép korosztályban talál. A fiatalok igényei jelenleg latensek, s emiatt az intézmény általuk való látogatottsága nem kielégítő szintű. A fiatalok a Harangi Imre Rendezvénycsarnokban szervezett koncerteket látogatják leginkább. A létrejött ifjúsági koordinációs tanács egyik fontos küldetése a fiatalok bevonása a közeletbe, a város kulturális és művelődési életébe. Az intézmény fizikális környezete megfelelő, azonban az elmúlt években végzett rekonstrukció sem tudott olyan helyiségeket teremteni, mely kiscsoportok fogadására lenne alkalmas. Az elképzelésekben szereplő tetőtér beépítés, illetve az épület Város-házával történő összeépítése és új helyiségek kialakítása hosszú távra teheti alkalmassá az épületet az igények fogadására, s meg-felelő új arculatot teremthet a város központjának is. A szervezetben működő Információs ház számítástechnikai hátterének fejlesztésével a város ilyen igényeit ki tudja elégíteni. A művelődési ház sokszínű tevékenységi körével, változatos programjaival magas szinten elégíti ki a település lakóinak kulturális igényeit. Az intézményben népi tánccsoport és énekkar működik. Az országos hírű, aranyminősítésű Nyíradonyi Pávakör 30 éve létezik, hasonlóan az Aradványpusztai Pávakörhöz, mely hírnevét 29 év

alatt alapozta meg. Az épületben ezen túl zongora-, citera- és balett oktatás is folyik. Nyaranta képzőművészeti alkotóház, illetve évente 4-5 alkalommal kiállítás is helyet kap. A nyári alkotótábor négy éve nemzetközi szintre emelkedett és a 11 éves működése alatt, kategóriájában a megye legrangosabb műhelyévé vált. Aradványpusztán Faluház működik, de tervek között szerepel Tamásipusztán és a Szakolykertben is információs ház és mini könyvtár kialakítása.

A településen a hivatalos állami és helyi ünnepek rendszeresen megrendezésre kerülnek:

- Március 15-e alkalmából rendezett ünnepi megemlékezés
- Augusztus 20-án Szent István napi városi ünnepség
- Október 23-án városi ünnepség

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Az elmúlt tíz évben nem fordult elő a településen a romákat ért, feltételezhetően rasszista indítékú támadás, inzultus. A romák és nem romák között erőszakba torkolló konfliktus sem volt. Az önkormányzat nem működtet olyan panaszkezelési eljárásokat, amelyek a településen a romák elleni diszkrimináció eseteinek feltárását és a jogsértések elszennvedőinek számára jóvátételt biztosítanak. Az önkormányzat kommunikációjában tudatosan fellép a helyi társadalom esetleges előítéletességével, romaellenességével szemben.

A közpolitika helyi képviselői, döntéshozói megnyilvánulásaikkal elősegítik a kisebbségeket védő alkotmányos értékek érvényesülését és a társadalmi szolidaritást, ösztönzik a többség és a romák közötti hatékony együttműködést.

A helyi sajtóban, médiumokban nem jelentek és jelennek meg olyan közlések, amelyek a romákkal szembeni előítéletességet növelhetik.

Nyíradonyban működik a roma kisebbségi kultúra ápolását ténylegesen folytató helyi szervezet a LUNGO-DROM Országos Roma Érdekvédelmi és Polgári Szövetség Nyíradonyi Tagszervezete. Az önkormányzat és az egyesület közösen tart fenn Roma Közösségi Házat a Bokrétás úton (lásd. szegregátum). A közösségi ház ad otthont a roma nemzetiségi rendezvényeknek valamint az önkormányzat által folyósított pénzbeli kifizetéseknek is

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Nem elég egy társadalomban az emberi bajokon úgy segíteni, hogy az adóinkból közös intézményeket hozunk létre, az emberi segítő szeretetre elemi szükség van. A nagy rendszerek átalakításánál mindig figyelembe kell venni a szolidaritást, és ezt közösségi szempontból is érvényesíteni kell. Az önkormányzat kommunikációjában tudatosan törekszik a helyi közösségi szolidaritás erősítésére.

A Hajdú-Bihar Megyei Vöröskereszt szervezetének nyíradonyi alapszervezete 2017-ben 9 fő hátrányos helyzetű személy részére nyújtott támogatást tartós ételkészlet és ruházat formájában, melyet a Szociális Központ Családsegítő Szolgálat juttatott el a rászorulóknak részére.

A LUNGO-FROM Országos Roma Érdekvédelmi és Polgári Szövetség Nyíradonyi Tagszervezete a Nyíradonyi Görögkatolikus Egyházközséggel közösen, adományokhoz juttatták a legrászorulóbb családokat. A karitatív akció keretében ételkészletet, ruházatot, használt bútorokkal látták el az általuk legszegényebbnek ítélt családokat.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen működik Roma Nemzetiségi Önkormányzat. Az oktatási rendszer nem képes a társadalmi hátrányok kiegyenlítésére, éppen ezért kiemelt jelentőséggel bírnak a sikeresen működő roma oktatási-nevelési programok, tanoda programok, melyek a nemzetiségi önkormányzat támogatásával, olykor kezdeményezésével jönnek létre. A nemzetiségi önkormányzati kezdeményezések a roma népesség kultúra ápolására és az identitásuk megőrzésére is nagy hangsúlyt fektetnek. Feladatának tekinti a roma célcsoport élethelyzetének, társadalmi esélyegyenlőségének javítását, munkaerő-piaci (re)integrációjuk elősegítését, elsősorban közmunkaprogramokkal, szociális földprogramokkal, valamint a lakáshoz jutás megkönnyítésével járultak hozzá a roma lakosság szociális helyzetének javításához.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

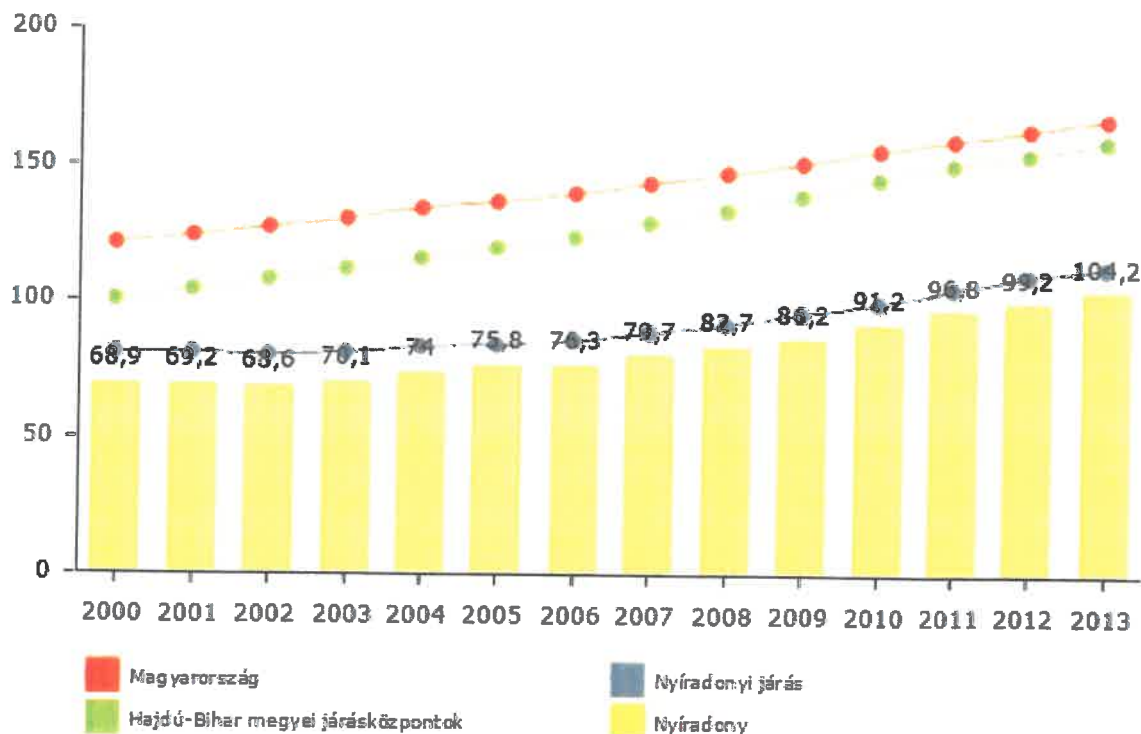
A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nyilvántartott munkanélküliek magas száma	Munkaerőpiaci lehetőségek feltérképezése (Ön)foglalkoztatást célzó programok megvalósítása Közfoglalkoztatási program folytatása
Képzett munkaerő alacsony száma	Iskolarendszeren kívüli képzési formák szervezése a tudásszint növelése érdekében
Romlik a mélyszegénységben élők egészségi állapota	Népegészségügyi rendszer fejlesztése, Egészségügyi és szűrővizsgálatok szervezése, népszerűsítése
Szegregáció léte	A szegregátumként meghatározott területek célzott fejlesztése a foglalkoztathatóság szempontjából nélkülözhetetlen alapkészségek elsajátításának elősegítésével
Elégtelen bérlakás állomány	Lakhatási körülmények javítása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Nyíradonyban a teljes lakosságból (7980 fő) 0-18 éves gyermekek száma 1696 fő, mely 2008 óta folyamatos csökkenést mutat. 2008-ban még 1984 fő a gyermek száma, mely 2011-re 1827 főre csökkent. Nyíradony népessége az 1870-es népszámlálás óta lassú, de egyenletesen növekvő tendenciát mutatott egészen 1960-ig, amikor hullámzó visszaesésekkel egy közel három évtizedes demográfiai stagnálás volt megfigyelhető 1960-hoz képest. Ligetalja településeinek lakossága körében mindig is magasabb volt a születések száma. A településről el- és beköltözők száma évtizedeken keresztül kiegyenlített volt. A 60-as években Debrecenben a megindult iparfejlesztés vonzotta az embereket, s a bővülő munkalehetőségek hatására megfigyelhető volt a lakosság megyeközpontba vándorlása. A népesség fogyása azonban jóval alatta maradt a megyei községi átlagnak, hiszen csak 5,4% volt, míg a megyei 13,1%. Mindezek ellenére a település népességmegtartó képessége jónak bizonyult, hiszen az 1970-es évtizedben a népességszám ismét nőtt. Ebben már szerepe volt a bevándorlásnak is illetve a 80-as 90-es években lezajló rendszerváltás gazdasági-társadalmi hatásainak. A lakosság száma 1990-re érte el a korábbi mértéket, 2005-ig egyenletesen növekedett, majd ismét enyhe negatív trend bontakozott ki, mely napjainkban ismét megfordulni látszik, hiszen 2011-től kezdődően a népesség számának lassú emelkedése figyelhető meg.

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

A demográfiai folyamatok tekintetében Nyíradony város öregedési tendenciái felgyorsulóban vannak. Az ezredfordulón még megfigyelhetőek jelentős különbségek a 14 évesnél fiatalabbak arányának tekintetében, melyek az országos illetve megyei átlagnál jóval kedvezőbb képet mutattak, az elmúlt évek során fokozatosan megközelítették utóbbiak értékeit. Az ezredforduló 23,3%-os értéke 2013-ra 17,7%-ra csökkent. (Míg ugyanezen időszakokra az országos

átlag 2,2%-os csökkenéssel érte el a 14,3%-ot.) A fiatalok lakosságon belüli aránya azonban még így is kedvezőbb, mint a járásbeli szomszédos települések esetében.

A fiatalok számának folyamatos csökkenése természetesen kihatással van a település öregségi mutatójának alakulására is. E mutató kapcsán is jól lekövethető a település kezdődő előregedése. Beszédesebb adat, hogy míg az ezredforduló idején száz 0-14 évesre kevesebb, mint hetven 60 évesnél idősebb lakos jutott, addigra mára ez az arány átfordult, az öregségi mutató értéke 2013-ban már 104,2. Mint korábban megjegyeztük, ez még mindig kedvezőbb a szomszédos települések, vagy akár az ország és a megye arányainál, ugyanakkor jól prognosztizálja a település jövőbeli, demográfiai kihívásait.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Az 1696 fő gyermek közül 2012-ben 384 fő veszélyeztetett, 41 fő a védelembe vett. A veszélyeztetett és védelembe vett gyermekek száma 2004 óta (276 fő veszélyeztetett, 43 fő védelembe vett) stagnálást mutat. A gyermekek veszélyeztetettségének és védelembe vételének okai a településen a magatartási problémák, csavargás, igazolatlan iskolai hiányzás magas száma, gyermekjóléti szolgálattal történő együttműködés hiánya, szülői nevelés hiánya, szülői elhanyagolás, szülők alkoholizmusa. A legtöbb jelzés a közoktatási intézményektől érkezik a Szociális Központ felé. A nyíradonyi jelzőrendszer tagjai: a Védőnői Szolgálat, Kölcsey Ferenc Gimnázium és Általános Iskola, a Sajátos Nevelési Igényű Tanulók Tagozata, Szivárvány Önkormányzati Óvoda, Nyíradony Rendőrőrs, az aradványpusztai Arany János Általános Iskola és Óvoda, a házi gyermekorvosok, gyámhivatal, gyámhatóság. A településen a gyermekjóléti szolgáltatást 1997. november 01-től Gyermekjóléti Szolgálat keretében, majd 2008-tól intézményfenntartó társulás útján látja el az önkormányzat. 2008-tól Nyíradony és Fülöp, 2009-től kezdődően Hajdúsámson városával együttműködve. Nyíradonyban a Szociális Központtal kapcsolatba kerülő családok és gyerekek túlnyomó része a roma kisebbséghez tartozók közül kerül ki.

d) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása. (Gyermekétkeztetési normatív kedvezmény, pénzbeli támogatás). Nyíradonyban 2012-ben 1580 gyermek, 2013-ban 1276 gyermek, 2014-ben 1435 gyermek, 2015-ben az 1235 gyermek, 2016-ban 1144 gyermek részesült gyermekvédelmi kedvezménybe. Kiegészítő gyermekvédelmi támogatást és rendkívüli gyermekvédelmi támogatást az önkormányzat nyújtani nem tudott anyagi korlátaira való tekintettel. A rászorulókat számát tovább növeli, hogy a kedvezményben nem részesülők legtöbbször nem a megemelkedett jövedelem miatt esnek el a jogosultságtól, hanem azért, mert az alapvető papírjaik is elvesznek, hiányoznak, vagy egyéb más okból nem tudnak jövedelemigazolást szerezni. Mindezen ok éppen a legszegényebb, legrászorultabb családokat sújtja.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Az állam által nyújtott ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre (óvodáztatási támogatás, ingyenes tankönyvellátás, ingyenes és kedvezményes étkeztetés) kiszélesedett az elmúlt években. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik. Az önkormányzat anyagi eszközei nem teszik lehetővé az állami támogatás mellett helyi juttatások pl. rendkívüli gyermekvédelmi támogatás nyújtását a rászorultak részére.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

1696 fő összes gyermekből 1144 gyermek részesült gyermekvédelmi kedvezménybe, és ezzel együtt kedvezményes iskolai étkeztetésben. A kedvezményes iskolai étkezés tekintetében megállapítható, hogy a gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak ténylegesen is igénybe tudják venni a kedvezményt. Az iskola és az óvoda titkár feladata, e jogosultsághoz való hozzáférés nyomon követése, és indokolt esetben a szülő figyelmének felhívása a kedvezmény igénylésének elmulasztására.

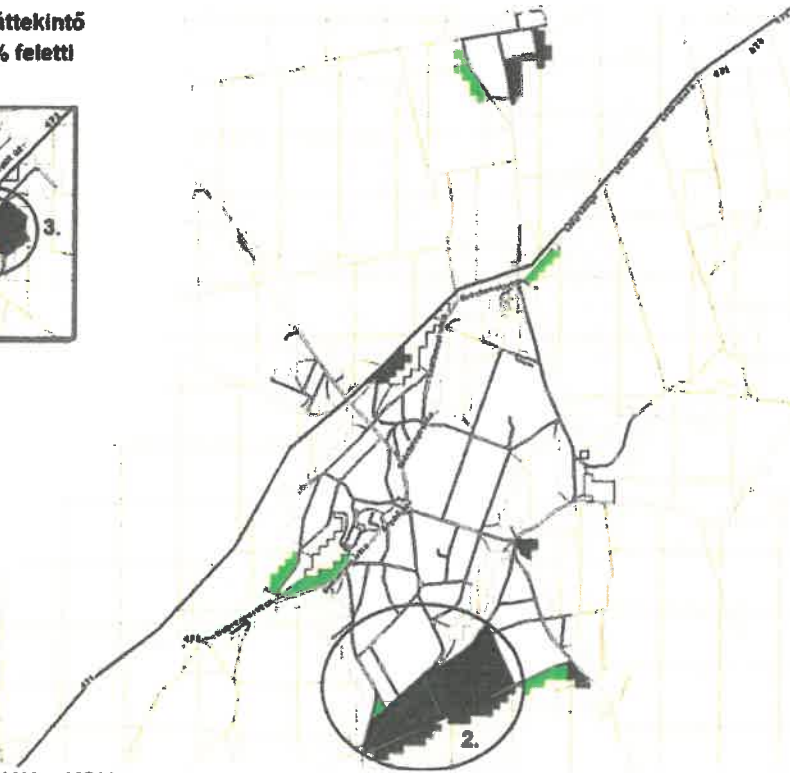
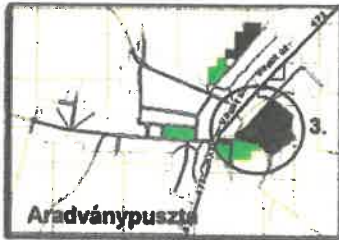
e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma a településen eddig 0 fő volt.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nyíradonyban a 2011. évi népszámlálási adatok alapján a KSH az érvényes szegregációs mutatók mentén az alábbi szegregátumokat határozta le a KSH:

**Nyíradony szegregátum áttekintő
Szegregációs mutató 35% feletti**

Forrás: 2011. évi népszámlálás, KSH.

1. szegregátum Tamásipuszta városrészen: 471 sz. út - Diófa út mindkét oldala - Akácós út déli oldala a Csemete útig - Akácós út - Viczmándi út nyugati oldala. Ehhez a városrészhez tartozó két tanya szintén szegregátumként lett lehatárolva: "Nyestekert", „Szatmári út”
2. szegregátum: József Attila utca - Vágóhíd utca - Hajnal utca - Béke utca - Bokrétás utca - Acsádi utca - belterületi határ
3. szegregátum: Vasút - Cserepes tanya - Aradványpuszta tanya - Cserepes tanya

A KSH által lehatárolt területek közül az 2. szegregátum a legnépesebb, majdnem ezer fős területről van szó, amely etnikailag is szegregált, jobbra roma családok élnek itt., a Bokrétás utcában. Ez a terület rendelkezik a szegregátumok közül a legmagasabb szegregációs mutatóval. A legrosszabb mutatókkal azonban az 1. sz. szegregátum rendelkezik, szinte minden területen. Itt is magas a roma lakosság aránya. Ez Tamásipuszta városrészt, amely elkülönül a városszövegtől, ráadásul ehhez a városrészhez tartozik az a két kisebb tanya, -„Nyestekert „és „ Szatmári út” -, ahol szinte teljes mértékben hiányzik minden infrastruktúra.

A városszövegen kívül elhelyezkedő szegregátumokra általában jellemző a közüzemi szolgáltatások hiányossága, a pormentes utak hiánya. Valamennyi szegregátumban kiugróan magas a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők, és a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya. Ezek a mutatók összvárosi szinten is nagyon kedvezőtlenek.

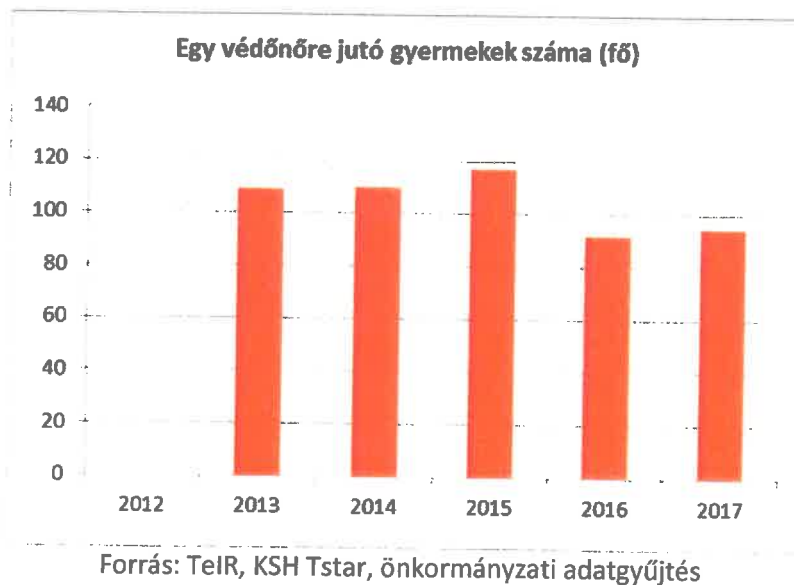
A demográfiai mutatókat, és a szegregációs mutatót illetően valamivel kedvezőbb a helyzet a 3. sz. szegregátumban- Aradványpusztán-, de a foglalkoztatáshoz kapcsolódó adatok itt is hasonlóak a többi szegregátum adataihoz, és itt is magas az alacsony komfortfokozatú lakások aránya.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

„Az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter 49/2004. (V.21.) EszCsM rendelete a területi védőnői ellátásról” szóló jogszabály rögzíti a településeken a védőnői ellátás személyi, tárgyi feltételeit, meghatározza a védőnők feladatait, valamint az ellátandók körét, számát. A településen a védőnői álláshelyek száma 4 db. Egy védőnő átlagosan 95 gyermeket lát el. Leterheltség szempontjából jó az értékek, a jogszabályban meghatározott max. 250 gyermekhez képest. A védőnők más településen nem látnak el védőnői szolgálatot. A védőnői körzetben élő minden 0-3 éves gyermek igénybe tudja venni a védőnői ellátást, csupán Aradványpuszta és Tamásipuszta településrészen annak tárgyi és infrastrukturális feltételei szorulnak fejlesztésre. A város központi részén a Kossuth utca 4. szám alatt épített Egészségházban a felnőtt ellátástól elkülönített épületrészben kapott helyett a Védőnői Szolgálat. A területi védőnői feladatok mellett iskola-egészségügyi tevékenységet is végeznek az oktatási intézményekben.

A településünkön valamennyi gyermek hozzájut a védőnői ellátáshoz. A védőnői leterheltség mind a négy körzetben arányosan megfelelő, mivel más településen nem látnak el védőnői feladatot.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A településen két házi orvosi körzet, két gyermekorvosi körzet, két fogorvosi körzet, egy gyógyszertár működik. Ezek szolgáltatása mellett még az anya és gyermekvédelmi szolgálat tevékenysége segíti a város lakóit. Városunkban 2 házi gyermekorvos működik közre az orvosi ellátásban, melyből 2016 óta az egyik betöltetlen házi gyermekorvosi praxis. Szakmailag együttműködnek a védőnői szolgálattal. A gyermekorvosok által ellátott esetek száma 785 - 999 esetig változik évente. Városunkban 1 gyógyszertár üzemel, mely igény esetén kiszállítást is vállal díjazás fejében. A gyerekek ellátásának biztosítására a városban Egészségügyi Központban különálló gyermekorvosi rendelő, Aradványpuszta és Tamásipuszta településrészen a házi orvosi rendelők állnak a gyermekorvosok rendelkezésére. A rendelési időn kívüli időszakban, az Egészségügyi Központban házi orvosi ügyelet működik, így a nap teljes időszakában a gyerekek

ellátása folyamatosan biztosított. Gyermek szakorvosi ellátás a településen nem biztosított, legközelebb a megyeszékhelyen Debrecenben vehetik igénybe a gyermekek és szülők.

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Ellátás a településen nem biztosított, legközelebb a megyeszékhelyen Debrecenben vehetik igénybe a gyermekek és szülők. A Szociális Központ munkatársai és az Egészségügyi Központ dolgozói megfelelő tájékoztatást adnak a szülők részére a speciális ellátás igénybevételének módjáról.

- c) gyermekjóléti alapellátás

1. Bölcsődei ellátás

A Bölcsőde a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI tv. 41-42. §-ában, illetőleg a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 35-36. §-ában rögzített „bölcsőde” igénybevételével kapcsolatos feladatokat látja el. A gyermekjóléti alapellátás keretében a bölcsődei ellátás és óvodai-iskolai napközi biztosított csak a településen, melyet a település intézményfenntartó társulás keretében lát el. A szakmai vezető mellett 4 fő gondozónő dolgozik az intézményben. Összesen 9 fő közalkalmazott dolgozik a bölcsődében. Családi napközi, családi gyermekfelügyelet, házi gyermekfelügyelet, alternatív napközbeni ellátás nem biztosított.

Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)
2012	1	27
2013	1	26
2014	1	38
2015	1	36
2016	1	35
2017	1	30

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A Nyíradonyi Városi Bölcsőde 40 éves múltra tekint vissza. Az akkori bölcsőde 40 férőhellyel kezdte meg működését, amit sajnos 2000-ben 25 főre, majd 20 főre csökkentettek. 2008-tól kezdődően a tagönkormányzatok (Nyíradony, Nyíracsád, Nyírábrány, Nyírmártonfalva, Újléta, Vámspércs és Fülöp) intézményfenntartói társulás útján látták el a bölcsődei ellátás feladatait Nyíradonyi székhellyel. A 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátása, szakszerű gondozása és nevelése a Szociális Központ Bölcsődéjében történik a Dózsa György utca 5. szám alatt.

A bölcsőde épülete 2012-ben teljeskörűen felújításra került, kialakításra került a meglévő két csoportszoba mellé egy harmadik csoportszoba is. 2013 tavaszától így mindhárom csoport beindításra került 42 férőhellyel. A projekt eredményeként teljeskörűen akadálymentesített,

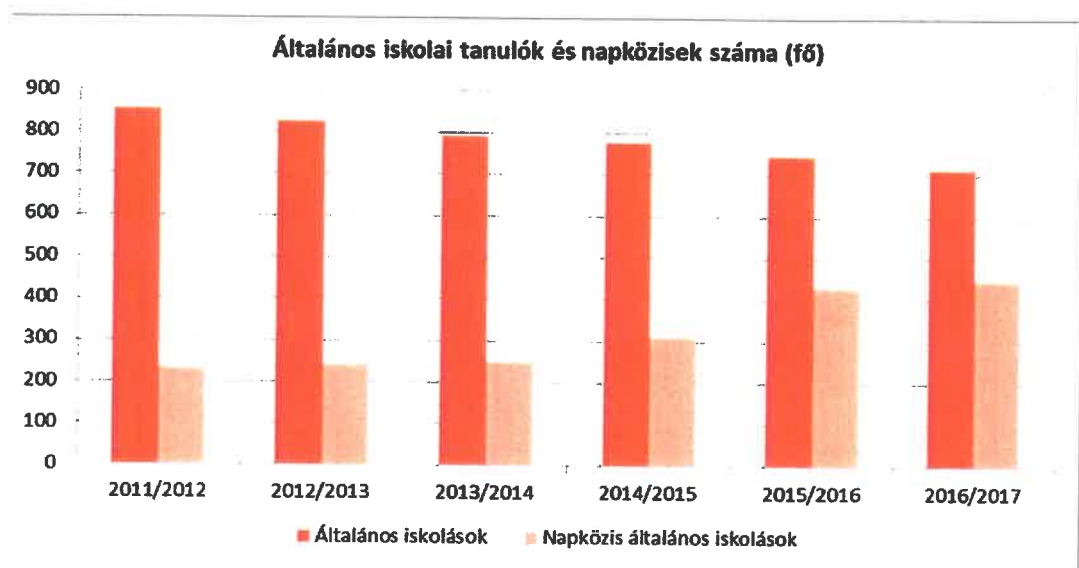
korszerű intézmény jött létre, mely korszerű eszközparkjával igazán magas színvonalú bölcsődei ellátást tesz lehetővé. A megnövekedett kapacitásra tekintettel két fő felsőfokú szakképesítésű gondozónő is felvételre kerül. A településen a bölcsőde naponta 7⁰⁰ órától 17⁰⁰ óráig látja el a gyermekeket. Igény esetén már 6.30 órától fogadja a bölcsőde a gyermekeket.

2. Óvodai ellátás

Nyíradonyban jelenleg óvodai ellátásban részesülő gyermekek száma 348 fő. A városban két óvodai feladatot ellátó intézmény működik. A Szivárvány Óvoda Nyíradony városközponti részén, kizárólag óvodai feladatot lát el, míg az aradványpusztai településrészen található Arany János Általános Iskola és Óvoda mind az óvodai mind az általános iskolai feladatellátásnak helyszíne.

Az óvodai ellátásban részesülő gyerekek számában jelentős változás nincs.

Általános iskolai ellátás:

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nyíradonyban A nyíradonyi általános iskolában tanulók létszámát vizsgálva növekedés tapasztalható. 1995- ben a tanulók létszáma 878 fő volt, majd 2000-ben 931 fő, és 2005-ben pedig 991 főre gyarapodott. Ez %-ban megadva 5,7%-os, majd 6,1%-os növekedést jelent. A 2011/2012-es tanévben 854 gyermek, a 2013/2014 tanévben 793 fő a tanulók létszáma, a 2016/2017 tanévben 449 fő, mely kismértékű csökkenést mutat.

A középfokú oktatás gimnáziumi formája érhető el a település fiataljai számára a város közigazgatási területén. Az intézmény tanulóinak száma 2013-ban 176 volt, ennek több mint egy harmadát (34,7%) azonban a más településekről bejáró diákok tették ki.

d) gyermekvédelem

A gyermekvédelem a szociális munka szakterülete, olyan köztevékenység, mely a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására szolgál.

Az 1696 fő gyermek közül 2012-ben 384 fő veszélyeztetett, 41 fő a védelembe vett. A veszélyeztetett és védelembe vett gyermekek száma 2004 óta (276 fő veszélyeztetett, 43 fő védelembe vett) stagnálást mutat. A gyermekek veszélyeztetettségének és védelembe vételének okai a településen a magatartási problémák, csavargás, igazolatlan iskolai hiányzás magas száma, gyermekjóléti szolgálattal történő együttműködés hiánya, szülői nevelés hiánya, szülői elhanyagolás, szülők alkoholizmusa.

e) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízis helyzet esetén az önkormányzat anyagi támogatásban részesíti a kérelmezőt, amennyiben a probléma anyagi jellegű. A gyermekjóléti szolgálat munkatársa tanácsadással tud segíteni azzal kapcsolatban, hogy milyen intézményhez lehet fordulni a problémával, segít az intézkedésben.

A településen gyermekek átmeneti gondozására szolgáló átmeneti otthon nem működik. A településhez legközelebbi ilyen intézmény a megyeszékhelyen Debrecenben található. Az önkormányzati fenntartású szociális intézmények mellett lassan ugyan, de növekedést mutat az egyházi szerepvállalás. Az általános iskolai oktatás egy részét a Görögkatolikus Egyházközség végzi, a Nyíradony, Árpád tér 10. szám alatt. Átmeneti gondozottak szakellátása a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat fenntartásában működő Házban az Ifjúság utca 2. szám alatt működik.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A településen 2004 óta rendelkezésre áll a Harangi Imre Rendezvénycsarnok, melyben 25 méteres uszoda, tanmedence, ezen kívül terem sportok üzésére alkalmas küzdőtér áll rendelkezésre. Megépítése óta az általános iskolai és gimnáziumi testnevelési órák színtere. A rendezvénycsarnokban található még fitneszterem és kondi-terem, valamint külső teniszpálya, gördeszka pálya. Igényeknek megfelelően folyamatosan szerveznek úszás és tenisz oktatásokat. A helyi gyermekek és a környező települések lakó gyermekek egyenlő eséllyel férnek hozzá a rendezvénycsarnok szolgáltatásaihoz. A településen 2015. óta a 2. szegregátum területén Tornaterem működik, az egyéb szegregátumok területén pedig műfüves pálya és szabadtéri konditerem került kiépítésre. A településen civil szerveződés keretében szerveződik a sportélet. A Nyíradony Város Verseny-és Tömegsport Klub több szakosztálya (labdarúgás, kézilabda) rendelkezik ifi csapattal. Az általános iskolában 1982 óta testnevelés tagozat működik, mely a gyermekek egészségesebb életmódját, viselkedéskultúráját hivatott segíteni. A programokhoz való hozzáférés mindenki számára biztosított, anyagi és szociális helyzettől függetlenül.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfévi, szünidei) ingyenes tankönyv

Lásd a 4. 1 d) pontnál

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Nincs értékelhető információ.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Az átmeneti segélyezés rendszerével az önkormányzat segíti a rászoruló gyermekek családját, melyet egyedileg kell kérelmezniük és indokolniuk a szülőknek. A bölcsődei és óvodai felvételnél előnyt élveznek a szociálisan rászoruló gyermekek.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozóan az önkormányzat nem rendelkezik pontos adatokkal (részben a szülői nyilatkozattételek hiányában). Az iskola vezetőinek tájékoztatásából megállapítható, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a település általános iskoláiban (3 telephely, ebből két telephely csak önkormányzati fenntartású) és az egyes osztályok vonatkozásában eltér egymástól, ugyanakkor számuk az országos átlaghoz közelít. A szociális hátrányok enyhítése, a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése érdekében az általános iskola és a gimnázium 2008 óta integrációs felkészítést tart, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. A kezdetek óta eltelt idő tapasztalatai alapján elmondható, hogy a képesség kibontakoztató és az integrációs felkészítés megszervezése nem jár együtt a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók elkülönítésével.

- b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A Kölcsey Ferenc Gimnázium és Általános Iskola, valamint a Szent Mihály Görögkatolikus Általános Iskolában hatékonyan összefognak a társadalmi szempontból hátrányos helyzetű diákok többi tanulóhoz történő felzárkóztatását szolgáló programok, pályázatok, sikeres megvalósítása érdekében. Együttműködnek továbbá az iskolával a gyermekek tanulmányi eredményeinek javítása, készség és képességfejlesztés, korrepetálás, pótvizsgára való felkészítés érdekében is, valamint napközi ellátást nyújtanak.

Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános Iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
				fő	%
2011/2012	390	464	854	232	27,2%
2012/2013	370	456	826	242	29,3%
2013/2014	366	427	793	250	31,5%
2014/2015	369	408	777	311	40,0%

2015/2016	347	398	745	431	57,9%
2016/2017	343	371	714	449	62,9%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

A település nem rendelkezik adatokkal arra vonatkozóan, hogy hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés előfordulna az oktatás, képzés területén valamint az egyes intézmények között és intézményen belüli szegregáció formájában.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

2011. szeptember 01. óta a Nyíradonyi általános iskolák fenntartójában változás történt. E dátumtól kezdődően a városközponti általános iskola fenntartását a Görögkatolikus Egyházközség vette át, az intézmény Szent Mihály Görögkatolikus Általános Iskola néven működik tovább. Nyíradony Város Önkormányzata tartja fenn továbbra is az általános iskolai oktatás egy részét a középiskolai oktatást, Kölcsey Ferenc Gimnázium és Általános Oktatási és Nevelési Központot keretében. A településen nem jellemző a társulás formájában történő intézményfenntartás (kivételek bölcsőde). A közoktatási intézmények fenntartásában bekövetkezett változás előtt a tanulók iskolai eredményességében a különböző telephelyeken nem volt mérhető jelentős eltérés. 2011. óta eltelt tanéveknek az eredményei még nem kerültek összehasonlításra.

A Szent Mihály Görögkatolikus Általános Iskola tanulói a 3. osztálytól lehetőséget kaptak az angol illetve német idegen nyelv tanulására heti 2, illetve 4. évfolyamtól heti 3 órában. A jól haladók 5. osztálytól 3 óra helyett 5 órában foglalkozhatnak nyelvtanulással. A magyar nyelvet és irodalmat, matematikát, nyelveket 5-8. évfolyamon teljesítményszintek szerinti csoportbontásban tanulják diákjaik. A számítástechnikai alapismeretek elsajátítását játékos formában már a harmadik osztályban megkezdik a tanulók. Erre épül rá a felsőbb osztályok komolyabb szintű számítástechnikai, informatikai képzés. A tanulók felekezeti hovatartozásuknak megfelelően 3 csoportban (görög katolikus, római katolikus és református) vesznek részt a hittanórákon. Délutánonként az alsó tagozatos tanulók napköziben, a felső tagozatosok tanulószobán készülnek a másnapi tanórákra. Tanulók érdeklődésének megfelelően szerveznek szakköröket, tehetségfejlesztéseket és a tömegsport foglalkozásokat: énekkar, kézműves – rajz, labdajáték, futballedzés, nyelvi szakkör, színjátszó-és dráma, film, informatika, kis biológus, matematika, fizika szakkör illetve magyar, matematika és angol előkészítő. A sajátos nevelési igényű tanulók normál osztályokba integráltan tanulnak. Számukra fejlesztő pedagógusok, gyógypedagógus és beszédfejlesztő pedagógus biztosítja az egyéni fejlesztő foglalkozásokat. A művészeti nevelést is nagyon fontosnak tartják, ezért heti két órában tanítjuk az ének-zene tantárgyat, melynek keretében furulyaoktatást és zeneelméleti képzést végeznek. Nagy hangsúlyt helyeznek a magas szintű tehetséggondozásra, melynek eredményességét lemérhetjük majd azon, hogy tanulóik eredményesen szerepelnek regionális és országos versenyeken.

- e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A település nem nyújt hátránykompenzáló juttatást.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szülők általi negatív minta átörökítésszocializációs hiányok	kiscsoportos komplex foglalkozások a szülők és gyermekek bevonásával
Az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya	az oktatás-nevelés minden szintjén, óvodától a középiskoláig egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése
Óvoda épülete leromlott állapotú, eszközei elhasználódtak	Óvodai épület rekonstrukció, eszközbeszerzés

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A munkavállalóknak nemétől függetlenül joga van ahhoz, hogy egyenlő értékű munkáért egyenlő bért kapjon. A két nemet az egyenlő versenyfeltételek biztosítása mellett egyenlő bánásmód is megilleti. Az egyenlő bánásmód elve garantálja a diszkrimináció tilalmát, vagyis a hátrányos megkülönböztetéstől mentes életet.

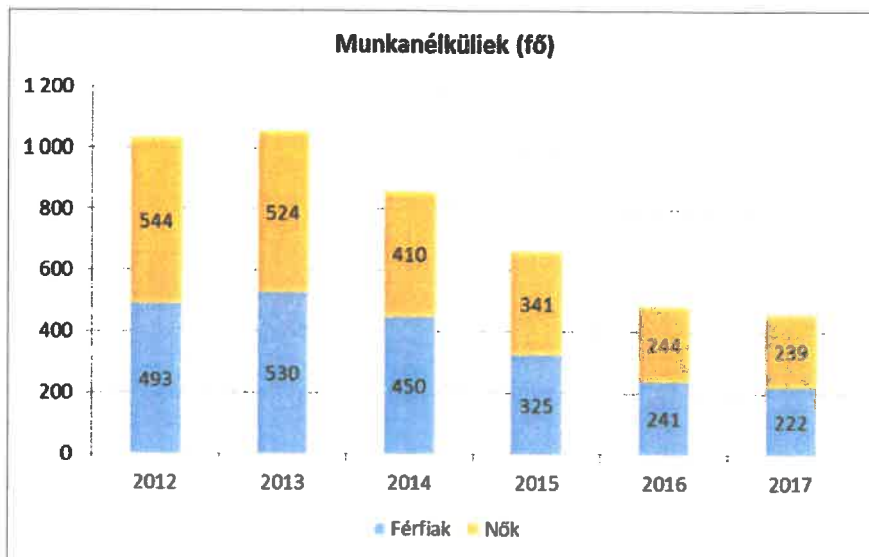
Az önkormányzat és annak intézményei csak nagyon kevés, vagy semmilyen adattal nem rendelkeznek a nők esélyegyenlőségével és problémáival kapcsolatban. A nemek helyzetére adatokat gyűjtő szervek – munkaügyi központok, KSH, APEH vagy OEP – sem kellő részletességgel tud információt szolgáltatni. A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legősibb igazságtalanság.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők teszik ki a népesség felét, és sajátos problémáik alapvető társadalmi kérdéseket érintenek. 2003-ban Magyarországon a 15-64 éves nők 51%-a, a férfiak 63%-a volt foglalkoztatott. A nők munkahelyi hierarchiában elfoglalt helye úgy jellemezhető, hogy minél lejjebb megyünk a foglalkozások rangsorában, annál több nőt találunk az alacsonyabb keresetet jelentő és alacsonyabb presztízsű állások betöltői között, a vertikális szegregáció erősödésére utal a női vezetők rendkívül alacsony aránya. A nők és a férfiak munkaerő-piaci esélyegyenlőségének alapvető feltételei közé tartoznak a családi és munkahelyi kötelezettségek összehangolását lehetővé tevő családtámogatási ellátások, az elérhető és megfelelő minőségű gyermekgondozási, illetve a gondozásra szoruló családtag ellátását segítő szolgáltatások, valamint a családi kötelezettségeket rugalmasan figyelembe vevő munkaszervezetek és foglalkoztatási formák elterjesztése. E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények, a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya, a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt. A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíj jogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

Forrás: Teir és helyi adatgyűjtés

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Az önkormányzat nem rendelkezik adattal.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Településünkön is tapasztalható, hogy egyre nehezebb az alacsony iskolai végzettségű nők munkaerő piaci bevonása. Ezt alapvetően gátolja, hogy nem könnyű a munkahelyi és a nők által ellátott családi kötelezettségek összehangolása. Városunkban is többszörösen hátrányos helyzetben vannak a kisgyermeket nevelő, a sok gyermekes, a gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők. A problémák oka a magyar társadalom hagyományos család modelljében keresendők, mert még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a családban van és nem a munkaerőpiacon. A valóság az, hogy a gyermekgondozással, háztartással ház körüli munkákkal, idős és beteg gondozással kapcsolatos feladatok többségét mindig a nők végzik, még akkor is, ha dolgoznak.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A település nem rendelkezik kimutatással a férfiak és nők bérezését illetőleg. A közszférában dolgozó nők esetében biztosított az esélyegyenlőség az egyenlő bérezés által, amit a kötelezően alkalmazandó bértábla biztosít. A várandós és kisgyermekes anyák visszatérése biztosított és támogatott az önkormányzati munkahelyeken. Munkaerőpiaci-helyzetükről azonban nem készült felmérés.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők foglalkoztatását gátló legfőbb akadály a gyermeknevelés. A családanyai szerepkörből feladatok és felelőségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. A település nem rendelkezik adatokkal a nők családon belüli túlterheltségéről. Nyíradonyban bölcsődei ellátás és óvodai, iskolai napközi ugyan működik, az óvodai férőhelyek száma az aradványpusztai településrészen is 2017 évben megvalósított férőhelybővítésnek köszönhetően elegendő, férőhelyhiánnyal nem küzdenek.

Az oktatási intézményekben reggel 7-től – igény esetén 6.30 órától - fogadják a gyerekeket és a napközis ellátást igénybe vevő szülők délután fél 5-ig biztonságban tudhatják gyerekeiket. A településen családi napközi, és egyéb nem önkormányzati fenntartású családi feladatokat segítő intézmény nem működik. Közintézményekben a rugalmas munkaidő biztosítása a kötelező ügyfélfogadási rend betartása mellett a nők számára csak egyedi esetekben megoldott. A közintézményekben családbarát munkahelyi megoldásokat (távmunka, részmunkaidős foglalkoztatás, tréningek-képzések tartása) még nem alkalmazznak (kivételesen a munkavállalók gyermekei a kiemelt ünnepeken, mint a gyermeknap és a mikulásnap ünnepi műsort és ajándékot kapnak).

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Kiemelten fontos szerepet kap a közoktatási intézményekben a gyerekek szexuális felvilágosítása, mivel, e feladatot a családtól – felvállalás hiányában - át kellett vennie az intézményeknek. A gyerekek szexuális felvilágosítását tanórák keretében végzik az osztályfőnökök már az általános iskolában majd a középiskolában. Időnként előadást tartanak a védőnők és gyermekorvosok is. Várandós tanácsadást heti rendszerességgel tartanak a védőnők. A védőnők otthonukban is meglátogatják a várandósokat és életvezetési-, lakásrendezési tanácsokat ad, hogy megfelelő legyen a csecsemő fogadása.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a magánszféra sérthetlenségénél fogva láthatatlan, ami a nők számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást. Becsült adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. A testi erőszak mellett a folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb. Célzottan a nők elleni erőszak, családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás a városban nem folyik.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A településen nem áll rendelkezésre anyaothton, illetve családok átmeneti otthona sem. Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások legközelebb a megyeszékhelyen Debrecenben érhetőek el, valamint Nyíregyházán a Magyar Vöröskereszt működtet anyaoththont.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A városi önkormányzati képviselőtestületben a polgármesteri tisztséget nő tölti be, illetve a 8 képviselő között két nő foglal helyet. A három önkormányzati bizottságból az önkormányzat életében legmeghatározóbb gazdasági, pénzügyi és ügyrendi bizottság elnöki tisztségét nő tölti be. Az önkormányzati hivatal és a közoktatási intézmények is többségében női alkalmazottakat foglalkoztatnak. A közintézmények vezetői tisztségét 95 %-ban nők töltik be. A település

önkormányzati és egyházi fenntartású iskolájának igazgatója szintén nő. A bölcsőde és óvoda szakmai igazgatói posztját szintén nők töltik be.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

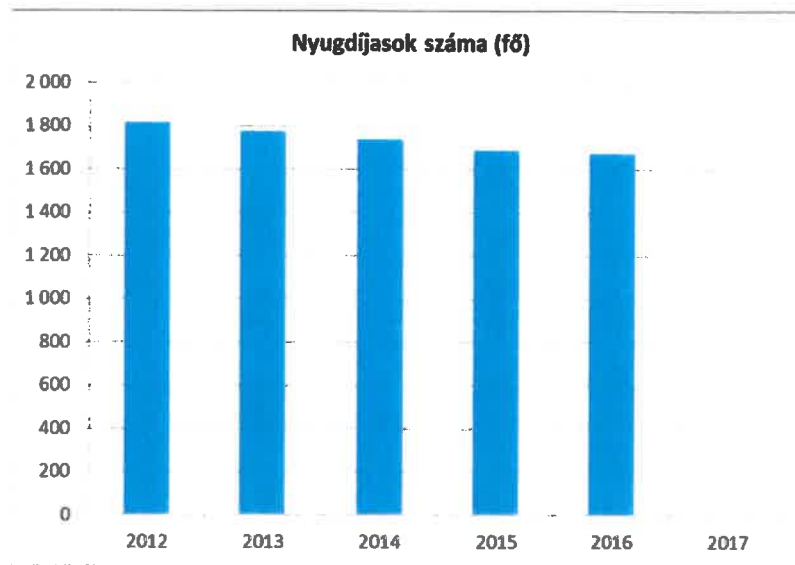
A nőket fokozottan érintő társadalmi problémák Nyíradonyban nem jellemzőek. Politikai és vallási nézet miatti megkülönböztetés nincs jelen a településen.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Gyenge a kisgyermeket nevelő nők társadalmi integrációja.	A kisgyermeket nevelő nők családi és munkaerőpiaci helyzetének javítása. Védőháló a nőkért és a családokért.
A munkanélküliek között magas a nők aránya	Képzések, tanfolyamok szervezése

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az Európai Parlament és a Tanács döntése alapján a 2012-es év „az aktív idősödés és a nemzedékek közötti szolidaritás” európai éve. E kezdeményezés igyekszik ráirányítani a figyelmet arra, hogy Európában minden eddiginél hosszabb ideig élnek az emberek, és idősebb éveiket is egészségesebben töltik, mint korábban. Rámutat emellett arra is, hogy mindez lehetőségeket tartogat számunkra. A tevékeny, aktív időskor nagyon fontos a nemzedékek közötti szolidaritás fenntartásában, azokban a társadalmakban, amelyekben egyre több az idős ember.

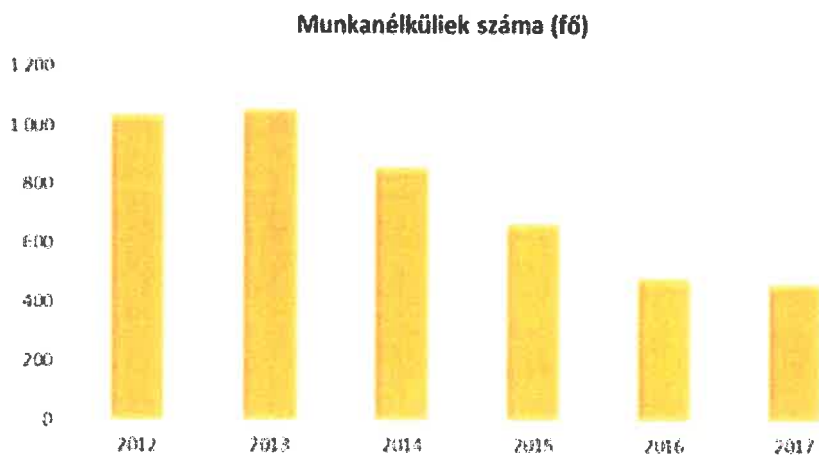
A település 7980 fő állandó lakónépességéből 1126 fő (14 %) az időskorú, vagyis a 64 évestől idősebb. Ebből 701 fő (62,2 %) a nő, és mintegy a nők létszámának kevesebb, mint a fele 425 fő (37,7%) a férfi. 2016-ban 1678 fő részesült nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátásban. A településen nem jellemző, hogy időskorú személy ellátatlan legyen. A helyi szociális ellátó rendszer megkülönböztetett figyelmet szentel az idős személyekre. A település szerkezetéből adódóan is, nincsenek elszigetelődött családok.

A település lakossága az utóbbi 2-3 évben stagnált. Megállapítható, hogy a lakosság korösszetétele kedvezőtlen. Egyre kevesebb gyermek születik, magas az időskorúak aránya, ami hosszabb távon a lélekszám csökkenését, a népesség elöregedését jelentheti. Az adatokat és tapasztalatainkat összegezve az is elmondható, hogy egyre növekszik az idősen egyedül élő, a különböző testi, szellemi és szociális problémákkal küzdő emberek aránya.

A hátrányos élethelyzet nemcsak az alacsony jövedelemmel és rossz fizikai életkörülményekkel mérhető, hanem fontos szerepet kap az életkor és az egészségi állapot is. A demográfiai adatainkból látható, hogy a lakosság elöregedése és az egyfős, idős háztartások számának növekedése szinte megállíthatatlan folyamat.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A munkanélküliségi ráta (55-64 évesek között) a városban (10%) meghaladja az országos átlagot (8,7%). A magas munkanélküliségi adatok kedvezőtlenek az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának előmozdítására. A munkanélküliek korcsoportonkénti megoszlásából is egyértelműen kivehető, hogy az idősebb korosztályokat (55 évtől) arányaiban jobban sújtja a munkanélküliség. A kormány által bevezetett munkahelyvédelmi program esetleg segíthet az idősebb lakosság elhelyezkedési problémáiban.

Nyíradonyban az idősebbek számára a mezőgazdaságon kívül nincs lehetőség a falusi turizmusba vagy egyéb kiegészítő jövedelemtermelésbe való bekapcsolódásra, mely mezőgazdaság alacsony jövedelemtermelő képességgel rendelkezik.

b) tevékeny idős kor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Nyíradony Város Önkormányzata nem rendelkezik adatokkal, az idősek élethosszig tartó tanulásáról, valamint a helyi foglalkoztatási helyzetükről. Az idősek közfoglalkoztatásba való bevonása eddig csak kis mértékben valósult meg a településen, mivel a település a foglalkoztatás szempontjából előnyben részesítette a pályakezdő fiatalok foglalkoztatásának megvalósítását. Az önkormányzat intézményeiben jellemzően foglalkoztat idős korúakat. Településünkön a Szociális Gondozási Központ minden évben egész évre szóló program sorozatot állít össze az idős korú lakosság részére mely valamennyi korosztály számára elérhető, törekedve ezzel a generációk közötti kapcsolat javítására.

A Móricz Zsigmond Művelődési Ház, valamint a Városi Könyvtár és a Városi Önkormányzat éves munkaterv alapján több száz közművelődési, kulturális és közösségfejlesztő programot szervez. A közösségi művelődéshez való hozzáférés ezek által az idősek részére ezeken a programokon keresztül biztosított.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A település nem rendelkezik részletes statisztikai adatokkal a nyugdíjas lakosságról és az őket érintő hátrányos megkülönböztetésekről a foglalkoztatás terén. Az önkormányzat, mint a legnagyobb

foglalkoztató a településen fokozottan figyel a nyugdíj előtt álló dolgozók pozitív megkülönböztetésére.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A közszolgáltatások teljes körű akadálymentesítése csak részben megoldott. Főként a mozgásában korlátozott személyek számára akadálymentesek, míg infó-kommunikációs szempontból csak a Polgármesteri Hivatal, a Bölcsőde és a Szent Mihály Görögkatolikus Általános Iskola épülete akadálymentes, önkormányzati beruházás következtében. Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők. A honlapon működik e-ügyintézés is, amelynek keretében elérhetők és letölthetők az ügyintézéshez szükséges dokumentumok. Az idősek informatikai jártasságáról nem készült felmérés, így nem rendelkezünk pontos adatokkal arról, hogy az idősebb korosztály mennyire képes kihasználni ezeket a lehetőségeket.

A szociális alapszolgáltatások közül az idősek számára Nyíradonyban elérhető az étkeztetés a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, és a tanyagondnoki szolgálat. A nappali ellátás nem megoldott az időskorúak ellátására. A szociális alapszolgáltatásokat a Szociális Központ biztosítja a településen. Az egészségügyi alapellátáshoz való hozzáférés biztosított az idősebb korosztály számára is. A településen működik háziorvosi, fogorvosi praxis, orvosi ügyelet. Az egészségügyi központ épülete még nem akadálymentesített. Szakrendelés és kórházi ellátás igénybe vételére csak a 28 km-re fekvő megyeszékhelyen Debrecenben van lehetőség.

A közösségi közlekedéshez való hozzáférés az idősek számára is biztosított. Nyíradony közlekedési csomópontnak is tekinthető, hisz Debrecenbe, Nyíregyházára és naponta 1 alkalommal Nyíracsádra is közlekedik buszjárat. A járművek zömmel alacsony padozatúak. Helyi tömegközlekedés nem működik a településen.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A közösségi élet gyakorlásának színterét képező (a városközponti részén koncentrálnak) művelődési ház, a templomok és a rendezvénycsarnok épületei felújításra, bővítésre és akadálymentesítésre szorulnak, annak érdekében, hogy azok szolgáltatásait az idősek nagyobb számban igénybe tudják venni. Mivel ezen intézmények a városközponti részén helyezkednek el az Aradványpusztán, Tamásipusztán és Szakolykertben élők korlátozott számban tudják látogatni. A rendezvénycsarnok uszodája és tanmedencéje jelenleg csak államilag nem támogatott szolgáltatásokat nyújt, holott igény lenne az OEP által finanszírozott kezelésekre helyben történő igénybevételére.

c) idősek informatikai jártassága

Az idősek informatikai jártasságáról nincs felmérésünk és adatunk, de a helyi civil szervezetek több éve szerveztek számítástechnikai alaptanfolyamokat, melyek rendkívül népszerűek. A tanfolyamot elvégzettek közül jó néhányan élnek az Idősek klubjában felkínált számítógép és internet használat lehetőségével.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Nyíradonyban működik Idősek Klubja az Ezüst Nyár Nyugdíjas Egyesület szervezésében. A klubba azok az egyedülálló nyugdíjasok járnak, akik társaságra és programokra vágnak. Várják azokat a nyugdíjasokat is, akik párjukkal élnek és szeretnék a napjaikat nagyobb társaságban eltölteni.

A Hajdú Bihar Megyei Önkormányzat által működtetett Nyíradonyi Ápolási Otthon /4254 Nyíradony, Vörösmarty u. 26./, olyan pszichiátriai betegeket lát el, akik súlyos betegségben szenvednek, akkut kórházi kezelést nem igényelnek, viszont önálló életvitelre nem képesek, és állandó intézményi gondoskodást, ápolást-gondozást, valamint teljes körű ellátást igényelnek. Az Ápolási Otthon 1950-ben kezdte meg szociális bentlakásos intézményként működését. Az elmúlt 58 év során többszöri fejlesztéssel, beruházással, profilváltással jelenleg 150 pszichiátriai betegnek nyújt ellátást. 2011. december 1-től 12 fő férőhelyű átmeneti ellátást nyújtó pszichiátriai betegek ellátásával bővült, ahová olyan pszichiátriai betegek elhelyezése történik, akiknek ellátása átmenetileg más intézményben vagy családban nem oldható meg, viszont tartós bentlakásos intézményi elhelyezése, vagy fekvőbeteg gyógyintézeti kezelése nem indokolt. A megyében egyedülállóan nyújt speciális ellátást, olyan pszichiátriai betegeink részére, akik időskorú demencia betegség középsúlyos és súlyos fokában szenvednek. Az intézmény, Nyíradony város belterületén található, tömegközlekedési eszközökkel és gépjárművel könnyen megközelíthető.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Jelentős az idősek körében az alacsony jövedelemmel rendelkezők száma	Tájékoztatás az igénybe vehető támogatásokról
Jelentős az egyedül élők elmagányosodása	Társadalmi elfogadás és befogadás erősítése
Informatikai jártasság hiánya	Felzárkózási lehetőségek biztosítása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy: aki érzékszervi, így különösen látásszervi, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során (lásd A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. §-át). A fogyatékkal élők munkaerőpiacon való megjelenésének előmozdítása érdekében szükséges a fogyatékkal élők számára az akadálymentes környezet kialakítása, továbbá a közlekedési nehézségek miatt a távmunka lehetőségének biztosítása. A szociális ellátások területén a fogyatékossgal élő személyek esetében a saját lakókörnyezetben történő segítségnyújtás kap prioritást.

A fogyatékos népességben belül továbbra is a mozgássérülteké a legnagyobb csoport, a társadalom életének színterein való megjelenésük alapfeltétele az akadálymentesítés. Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok – köztük a fogyatékossgal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 26. cikke elismeri a fogyatékkal élő személyek jogát az önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük, valamint a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedésekre.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, Magyarországon a legutóbbi népszámlálás (2001) adatai szerint 577 ezer fogyatékos ember van, az aktív korú, megváltozott munkaképességű személyek számát pedig a NYUFIG 2007-es adatai alapján mintegy 700 ezer főre tehetjük. Az Európai Unióban e populáció 40 % -a dolgozik, ez az arány ma Magyarországon 7-9 %, amely rendkívül alacsony, különösen amellet, hogy az aktív korú célcsoport 80-85 %-a akar és tudna is dolgozni, védett, vagy nyílt munkaerő-piaci körülmények között.

A fogyatékos személyek körén belül:

- a testi fogyatékos és mozgássérült emberek aránya együttesen 43,6 %
- a vak és gyengén látó emberek aránya 14,4 %.
- hallás-, beszédzavar-fogyatékossgal kb. 10 %-uk szenved.
- Az egyéb fogyatékossgal szenvedők aránya 21,6 %

(Forrás: 10/2006. (II. 16.) OGY határozat Az Új Fogyatékosügyi Programról)

Nyíradony Város Önkormányzata nem rendelkezik adatokkal, a fogyatékkal élők helyi foglalkoztatási adatairól. Fogyatékkal élők közfoglalkoztatásba való bevonása eddig nem valósult meg a településen, mivel a település a foglalkoztatás szempontjából előnyben részesített a pályakezdő fiatalok foglalkoztatásának megvalósítását.

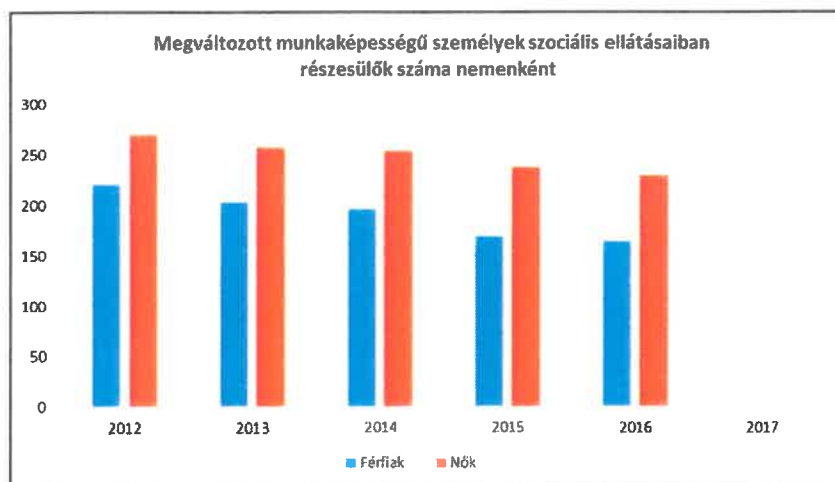
b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nyíradony Város Önkormányzata nem rendelkezik adatokkal, a fogyatékkal élők helyi foglalkoztatási adatairól, hátrányos megkülönböztetéséről a foglalkoztatás területén.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A településen 2006 óta a Szociális Központ Támogató Szolgálatot lát el, melyet 20 fő fogyatékkal élő részére nyújt az intézmény. A Támogató szolgálatot 1 db mozgáskorlátozottak szállítását is végző mikrobusz segíti. A településen sem önkormányzati, sem egyházi, sem civil fenntartású fogyatékos személyek számára nappali ellátást biztosító intézmény nem működik. Ezt a szolgáltatást legközelebb a megyeszékhelyen Debrecenben vehetik igénybe a rászorulóak. Az önkormányzat nem rendelkezik információval arra vonatkozóan, hogy a nem állami szolgáltatók terveznek – e a jövőre vonatkozóan szolgáltatást beindítani a településen.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A polgármesteri hivatal 2012-ben 491 fő részére, 2013-ban 460 fő részére, 2014-ben 450 fő részére 2015-ben pedig már csak 407 fő részére folyósított megváltozott munkaképességű személyek számára ellátást. A 2013. évben bekövetkezett jogszabályi változások miatt csökkent e személyek ellátása. Szigorodtak a közlekedési kedvezmények, a gépjármű adókedvezmények és a munkaképesség csökkenésének megállapítására vonatkozó rendelkezések is. A fenti szigorítások miatt nem lehet hagyatkozni a rendelkezésre álló nyilvántartásokra, hisz azok már nem a valós helyzetet mutatják. Csökkent a nyilvántartott létszám, ugyanakkor az egészségügyi állapot nem javult.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Mint általában az esélyegyenlőség területén, a fogyatékosügyben is a társadalmi szemléletformálás az egyik legnagyobb kihívás. Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy - egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.)

A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több. Az akadálymentesítés követelménye beépítésre került a nem kifejezetten akadálymentesítési célú pályázatokba is, hogy a különböző közszolgáltatásokat nyújtó szervek vezetői szembesüljenek azzal, hogy az ő ügyfélkörükben is vannak, lehetnek fogyatékos emberek.

Az építésügyi hatóság megfelelően felkészült az akadálymentesítés építészeti szempontjainak vizsgálatára. A településen a közszolgáltatások teljes körű akadálymentesítése csak részben megoldott. Főként a mozgásában korlátozott személyek számára akadálymentesek, míg infó - kommunikációs szempontból csak a Polgármesteri Hivatal, A Járási Hivatal, a Gyermekorvosi és védőnői Szolgálat épülete, a Bölcsőde és a Szent Mihály Görögkatolikus Általános Iskola épülete akadálymentes, önkormányzati beruházás következtében. Az önkormányzat adatszolgáltatásából kitűnik, hogy a polgármesteri hivatal épületében az akadálymentes szolgáltatást igénybe vevők száma 2017-ben csak 15 fő. Ebből 11 fő mozgáskorlátozott, 2 fő gyengén látó volt. A tendencia az épület akadálymentessé való átalakítása 2010-óta érvényes. Az Orvosi Rendelők Aradványpusztán és Tamásipusztán, a Móricz Zsigmond Művelődési Ház és Információs Központ, valamint a Harangi Imre Rendezvénycsarnok, mint a fogyatékkal élők által gyakran látogatott közintézmények akadálymentesítése csak részlegesen megoldott (legfőképpen rámpa és lift a rendezvénycsarnokban). A Nyíradonyi Rendőrőrsnek otthon adó épület is csak rámpával ellátott. Mivel a Rendőrőrs az épület első emeletén található lift hiányában a mozgásában korlátozott személyek számára megközelíthetetlen az épület és így a szolgáltatás is csak más egészséges személyek közreműködésével elérhető.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is gyengén látók számára is akadálymentes módon elérhetők. Az aloldalak - az önkormányzat beruházásainak ismertetésére – szintén a gyengén látók számára akadálymentes. Halláskárosodottak részére a honlapon elhelyezett hanganyagokat (videók) nem „akadálymentesítették”.

Az óvodai nevelést, általános iskolai oktatást, logopédiai ellátást, az iskolai napközit az önkormányzat saját fenntartású intézményeiben oldja meg. A településen speciális szakiskola nem működik. A közoktatási intézmények földrajzilag könnyen megközelíthető helyen fekszenek, hozzáférhetőek a SNI tanulók számára. Az intézmények fogadni tudják a város és a mikro térség települések bölcsődéseit, általános iskoláskorú gyermekeit, beleértve a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű, és sajátos nevelési igényű tanulókat is.

Fogyatékkal élők számára művelődési lehetőségeket csak a település központjában működő Móricz Zsigmond Művelődési és Információs Ház, a Harangi Imre Rendezvénycsarnok, a közel 22.000 kötettel rendelkező városi könyvtár biztosít. A művelődési ház elsődlegesen partnert a közép korosztályban talál. A fiatalok igényei jelenleg latensek, s emiatt az intézmény általuk való látogatottsága nem kielégítő szintű. A fiatalok A Harangi Imre Rendezvénycsarnokban szervezett koncerteket látogatják leginkább. A létrejött ifjúsági koordinációs tanács egyik fontos küldetése a fiatalok bevonása a közéletbe, a város kulturális és művelődési életébe. Az intézmények fizikális környezete megfelelő, azonban az elmúlt években önkormányzati önerőből végzett rekonstrukció sem terjedt ki meg az akadálymentesítésre, így a fogyatékkal élők önállóan továbbra sem tudják látogatni a kulturális intézményeket. Aradványpusztán Faluház működik, de Tamásipusztán és a Szakolykertben művelődési lehetőség nincs.

Nyíradony Város Önkormányzata nem rendelkezik adatokkal, a magántulajdonban álló lakó épületek akadálymentesítettségéről.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Nyíradony Város Önkormányzata nem rendelkezik adatokkal, más munkáltatók munkahelyek vonatkozásában azok akadálymentesítéséről.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A településen helyi tömegközlekedés nem működik. 2010-ig a Hajdú - Volán Zrt. biztosított helyi autóbusz járatokat. Nyíradony és Nyíraczád között iskolabusz járat közlekedik, melyet nem csak az iskoláskorúak vehetnek igénybe, azonban kizárólag iskolai időben közlekedik a Hajdú Volán Zrt. üzemeltetésében. Az utasforgalom céliránya Nyíraczádról irányul Nyíradonyba a helyi általános iskolába és gimnáziumba. A gépjármű nem minden esetben alacsony padozatú, így mozgásában korlátozott személyek számára csak korlátozottan használható. Ugyanez mondható el a helyközi autóbusz járatok esetében is. A járatpárok száma megfelelő az idősök számára, azonban az autóbusz állomány fele még mindig nem alacsony padlózatú és kerekesszék rögzítésére sincs lehetőség.

A település járdahálózat kb. 7 km, amely szám rendkívül alacsony a település méretéhez viszonyítva, illetve annak állapota sem felel meg az idősök igényeinek.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A település nem rendelkezik fogyatékosok számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatásokkal.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Hazánk is, ahogy Európa jóléti államai igyekszik különböző intézkedésekkel, törvényekkel, elősegíteni a fogyatékosok esélyegyenlőségét. Hatalmas anyagi forrásokat bevonva, természetbeni és anyagi juttatásokat igyekeznek biztosítani a rászorulóknak. Különböző hivatalokat, szakértői bizottságokat állítottak fel, támogatják a fogyatékosok által alapított szervezeteket. Pozitív diszkriminációt alkalmaznak az oktatásban és a munkaerő piacon.

Az önkormányzat minden évben anyagilag támogatja a Hajdú-Bihar Megyei Mozgáskorlátozottak Egyesületének Nyíradonyi Tagszervezetét.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A közzolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetősége korlátozott, az akadálymentes környezet nem teljes	Akadálymentes infrastruktúra kialakítása
Egészségügyi prevenciók szolgáltatások hiánya	Célzott egészségügyi programok szervezése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Nyíradony a korábbi partnerség alapú tervezési gyakorlatnak megfelelően kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a helyi társadalmat intenzíven bevonja a várost érintő programok kidolgozásába és megvalósításába egyaránt. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzat helyi rendeletben meghatározottak szerint pályázati úton támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit.

Jelentős civil szervezetek a településen:

- Nyíradony Város Verseny – és Tömegsport Egyesület
- Dél-Nyírség Erdőspuszták LEADER Egyesület
- Pinokkió Kulturális Egyesület
- LUNGO-DROM Országos Cigány Érdekvédelmi és Polgári Szövetség Nyíradonyi Tagszervezete
- Valcer Táncstúdió
- Ligetaljai Kerékpáros Közhasznú Egyesület
- Ligetalja Természetvédelmi Egyesület
- Nagycsaládosok Nyíradonyi Egyesülete
- Nyíradony Városi Polgárőr Egyesület
- Kincses Titánok Közhasznú Egyesület
- Nyíradonyi Görögkatolikus Egyházközség
- Nyíradonyi Római Katolikus Egyházközség
- Nyíradonyi Református Egyházközség

Az önkormányzati döntések előkészítésébe bevonjuk a szervezeteket. A civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszonyt alakítottunk ki velük. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken aktívan vesznek részt a szervezetek. Az egyházak részt vesznek pályázatainkon, a nagy felújításokat is anyagilag támogatjuk

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A településen Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik 3 fő képviselővel. Kezdetektől jó viszonyt ápolnak a települési önkormányzattal. Településrészi önkormányzat most sem és korábban sem működött a településen.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Nyíradony Városa az alábbi partnerségi kapcsolatokkal rendelkezik:

1. **Dél-Nyírség Ligetalja Települési Önkormányzatok Egyesülete:** 1990. február 10 - én kilenc dél-nyírségi település vezetői tanácskozásukon elhatározták, hogy fejlesztési céljaik összehangolása céljából megalakítják a "Nyírségi Települések Társulat"-át. Az azóta eltelt időszakban némileg módosult a kistérségi társulás elnevezése, kialakultak az együttműködés szervezeti keretei, s határozottabban megfogalmazódtak az elérendő célok.
2. **Hajdúhadházi Többcélú Kistérségi Társulás:** 2004. július 21-én megalakult a Hajdúhadházi Területfejlesztési Kistérségi Társulás, amely csak területfejlesztési céllal jött létre. Hosszas tárgyalások és egyeztetések után a közösségi szolgáltatások térségi szinten történő, kiegyenlített, magas színvonalú és minőségű ellátása érdekében a kistérség valamennyi települési önkormányzatának részvételével 2005. október 14-én megalakult a Hajdúhadházi Többcélú Kistérségi Társulás.
3. **Kelet-hajdúsági Önkormányzati Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás:** A Társulás azzal a céllal jött létre, hogy a térség vízminőséggel kapcsolatos problémáit orvosolja, vezesse azt a több éven át tartó beruházást, amelynek keretében 5 település (Hosszúpályi, Mikepércs, Létavértes, Vámospércs, Újléta) vízműve korszerűsödik, Nyíradony településrészein pedig új vízvezetékek kerülnek lefektetésre, minden település vízvezeték hálózata tisztíthatóvá válik.
4. **Nyíradonyi Mikrotérségi Intézményfenntartó Társulás** útján látja el feladatait a Nyíradonyi Mikrotérségi Szociális Szolgáltató Központ és a Hajdúsámsoni Mikrotérségi Szociális Szolgálat
5. **ETT - Európa Kapu Európai Területi Társulás:** 2012-ben alakult legújabb együttműködési forma a Magyar - Román határszakasz legnagyobb felületén érintkező, első jelentős gazdasági térséget magába foglaló új típusú európai területi csoportosulás. Az ETT alapító önkormányzatai: Nyíradony, Derecske, Hajdúhadház, Újfehértó (Magyarország) és Székelyhíd, Érmihályfalva, Kiskereki és Nagykaroly (Románia). Célja a határ menti térségben a gazdasági és társadalmi kohézió megerősítése.
6. **DAÖTT- Debreceni Agglomeráció Önkormányzatainak Terület és Településfejlesztési Társulása**
7. **Hét Határ Határon Átnyúló Önkormányzati Szövetség a Kárpát-medencében Egyesület** a változás esélyét kínálja az unióba már megérkezett és annak határai mentén élő magyarok számára. A Hét Határ Egyesületen belül tárgyalat közös ügyeink kerülhetnek az uniós döntéshozók elé, miközben a képviselőken keresztül a tagönkormányzatok hozzájuthatnak a legfrissebb brüsszeli információkhoz, pályázati lehetőségekhez, jogszabályi változásokhoz, partnerkapcsolatokhoz.
8. **Dél-Nyírség, Erdőpuszták Egyesület:** Az egyesületet 22 település önkormányzata (közte Nyíradony), vállalkozása, civil szervezete és több magánszemély alakította meg 2012-ben azzal a céllal, hogy előmozdítsa a LEADER térség fejlődését.

A térségi és feladatellátó társulások mellett a település testvérvárosi kapcsolatokkal is rendelkezik:

1. Esztelnek (Románia)
2. Montpézat de Quercy (Franciaország)
3. Nennhausen (Németország)

Az önkormányzat és az egyházak közti partnerség a közoktatási intézmények működtetésére terjedt ki.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik. A nemzetiségi önkormányzat alapfeladatain túl - kulturális autonómia megvalósítása, hagyományőrzés, kulturális értékek átörökítése, identitás ápolás – a roma népesség elvárásainak megfelelően választ keres a megélhetés és az életminőség javítás kérdéseire is. Az oktatási rendszer nem képes a társadalmi hátrányok kiegyenlítésére, éppen ezért kiemelt jelentőséggel bírnak a sikeresen működő roma oktatási-nevelési programok, tanoda programok, melyek a nemzetiségi önkormányzat támogatásával, olykor kezdeményezésével jönnek létre. A nemzetiségi önkormányzat ezen kívül javaslatot tesz a közmunkaprogramban részt vevők személyére, véleményez az önkormányzathoz és intézményeihez benyújtott átmeneti segély kérelmeket, egyéb kérelmeket.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, tehetségfejlesztésének, rehabilitációjának támogatásától kezdve az időkorúak kulturálódásáig, a hagyományőrzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közszolgáltatások (oktatás, szociális szolgáltatások, kultúra, művelődés, közrend, közbiztonság) ágazataiban lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét. Nyíradonyban működik a roma kisebbségi kultúra ápolását ténylegesen folytató helyi szervezet a LUNGO-DROM Országos Cigány Érdekvédelmi és Polgári Szövetség Nyíradonyi Tagszervezete. Az önkormányzat és az egyesület közösen tart fenn Roma Közösségi Házat a Bokrétás úton (lásd. szegregátum). A közösségi ház ad otthont a roma nemzetiségi rendezvényeknek valamint az önkormányzat által folyósított pénzügyi támogatásoknak is.

A településen civil szerveződések keretében szerveződik a sportélet. A Nyíradony Város Verseny-és Tömegsport Klub több szakosztálya (labdarúgás, kézilabda) rendelkezik ifi csapattal. A NURMI Diáksport Egyesület 1989-ben az elsőként alakult civil szervezet a városban, mely ma is aktívan részt vesz a diákok sportéletének szervezésében.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A település for profit szereplői nem vállalnak szerepet a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A települési esélyegyenlőségi program készítése az önkormányzat intézményeinek (Polgármesteri Hivatal, Szociális Központ, Roma Kisebbségi Önkormányzat, Szivárvány Óvoda, Bölcsőde) bevonásával történt, az adattáblák kitöltése alapján létrejött helyzetelemzés az intézmények által

jóváhagyásra került. Az esélyegyenlőségi problémák beazonosítása terén bevonásra került a Roma Nemzetiségi Önkormányzat tagjai. A Nyíradonyi Görögkatolikus Egyházközség az általa működtetett Szent Miklós Görögkatolikus Általános Iskola vonatkozásában szolgáltatott adatot.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az esélyegyenlőségi tervet a település a helyben szokásos módon közzéteszi, az esetleges hozzászólásokat a jegyző összegyűjti, majd az esetleges módosítási javaslatokat a képviselő testület elé terjesztik. A képviselő testület dönt a módosítások bevezetéséről. Az esélyegyenlőségi program öt évre készül. Időarányos megvalósítását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, és a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni. Az esélyegyenlőségi program előkészítésébe, áttekintésébe, valamint felülvizsgálatába esélyegyenlőségi mentor vesz részt.

Amennyiben a fentiekben leírt megvalósítás, a két évenkénti monitoring, az önértékelés során arra derül fény, hogy a vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a város önkormányzata

- elemzi az okokat az érintettek és szükség esetén külső szakértő bevonásával,
- megállapítja a felelőségeket,
- intézkedési tervet készít.

Záradék

A Települési Esélyegyenlőségi Programot Nyíradony Város Önkormányzata Képviselő-testülete 2019. január 29 -én megvitatta, és a 6/2019. (I.29.) számú határozatával elfogadta.

.....
Kondásné Erdei Mária
Nyíradony város polgármestere

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Nyilvántartott munkanélküliek magas száma	Munkaerőpiaci lehetőségek feltérképezése (Ön)foglalkoztatást célzó programok megvalósítása Közfoglalkoztatási program folytatása
	Képzett munkaerő alacsony száma	Iskolarendszeren kívüli képzési formák szervezése a tudásszint növelése érdekében
	Romlik a mélyszegénységben élők egészségi állapota	Népegészségügyi rendszer fejlesztése, Egészségügyi és szűrővizsgálatok szervezése, népszerűsítése
	Szegregáció léte	A szegregátumként meghatározott területek célzott fejlesztése a foglalkoztathatóság szempontjából nélkülözhetetlen alapkészségek elsajátításának elősegítésével
	Elégtelen bérlakás állomány	Lakhatási körülmények javítása
Gyermekek	A szülők általi negatív minta átörökítése- szocializációs hiányok	kiscsoportos komplex foglalkozások a szülők és gyermekek bevonásával
	Az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya	az oktatás-nevelés minden szintjén, óvodától a középiskoláig egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése
	Óvoda épülete leromlott állapotú, eszközei elhasználódtak	Óvodai épület rekonstrukció, eszközbeszerzés
Nők	Gyenge a kisgyermeket nevelő nők társadalmi integrációja.	A kisgyermeket nevelő nők családi és munkaerőpiaci helyzetének javítása.
	A munkanélküliek között magas a nők aránya	Képzések, tanfolyamok szervezése

Idősek	Jelentős az idősök körében az alacsony jövedelemmel rendelkezők száma	Tájékoztatás az igénybe vehető támogatásokról
	Jelentős az egyedül élők elmagányosodása	Társadalmi elfogadás és befogadás erősítése.
	Informatikai jártasság hiánya	Felzárkózási lehetőségek biztosítása
Fogyatékkal élők	A közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetősége korlátozott, az akadálymentes környezet nem teljes	Akadálymentes infrastruktúra kialakítása
	Egészségügyi prevenciók szolgáltatások hiánya	Célzott egészségügyi programok szervezése

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Munkaerőpiaci lehetőségek feltérképezése (Ön)foglalkoztatást célzó programok megvalósítása Közfoglalkoztatási program folytatása	➤ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ➤ helyi civil szervezetek: Kincses Titánok Közhasznú Egyesület ➤ HBMKH Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya ➤ Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport ➤ Roma Nemzetiségi Önkormányzat
	Iskolarendszeren kívüli képzési formák szervezése a tudásszint növelése érdekében	➤ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ➤ helyi civil szervezetek: pl. Kincses Titánok Közhasznú Egyesület ➤ HBMKH Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya ➤ Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport ➤ Roma Nemzetiségi Önkormányzat
	Népegészségügyi rendszer fejlesztése, Egészségügyi és szűrővizsgálatok szervezése, népszerűsítése	➤ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ➤ Egészségfejlesztési Iroda ➤ Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport ➤ Roma Nemzetiségi Önkormányzat
	A szegregátumként meghatározott területek célzott... fejlesztése a foglalkoztathatóság szempontjából nélkülözhetetlen alapkészségek elsajátításának elősegítésével	➤ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ➤ helyi civil szervezetek: pl. Kincses Titánok Közhasznú Egyesület ➤ Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport

		➤ Roma Nemzetiségi Önkormányzat
	Lakhatási körülmények javítása	➤ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ➤ Egészségfejlesztési Iroda ➤ Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport ➤ Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Gyermekek	kiscsoportos komplex foglalkozások a szülők és gyermekek bevonásával	➤ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ➤ helyi civil szervezetek: Nagycsaládosok Egyesülete, Kincses Titánok, Pinokkió Kulturális Egyesület ➤ Oktatási-nevelési intézmények
	az oktatás-nevelés minden szintjén, óvodától a középiskoláig egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése	➤ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ➤ Egészségfejlesztési Iroda ➤ Oktatási-nevelési intézmények
	Óvodai épület rekonstrukció, eszközbeszerzés	➤ Polgármesteri Hivatal Pályázatkészítő Csoport ➤ Oktatási-nevelési intézmények
Nők	A kisgyermeket nevelő nők családi és munkaerőpiaci helyzetének javítása	➤ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ➤ helyi civil szervezetek: Kincses Titánok Közhasznú Egyesület ➤ Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport ➤ Roma Nemzetiségi Önkormányzat
	Képzések, tanfolyamok szervezése	➤ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ➤ helyi civil szervezetek: Kincses Titánok Közhasznú Egyesület ➤ HBMKH Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya ➤ Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport ➤ Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Idősek	Tájékoztatás az igénybe vehető támogatásokról	➤ Szociális Szolgáltató Központ ➤ Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport ➤ HBMKH Járási Hivatala
	Társadalmi elfogadás és befogadás erősítése.	➤ Szociális Szolgáltató Központ Tanyagondnoki Szolgálat ➤ Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport ➤ Móricz Zsigmond Művelődési és Információs Ház ➤ Helyi Civil szervezetek: Pinokkió Kulturális Egyesület, Valcer Táncstúdió

	Felzárkózási lehetőségek biztosítása	➤ Szociális Szolgáltató Központ Tanyagondnoki Szolgálata ➤ Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport ➤ Móricz Zsigmond Művelődési és Információs Ház ➤ Helyi Civil szervezetek: Pinokkió Kulturális Egyesület, Valcer Táncstúdió
Fogyatékkal élők	Akadálymentes infrastruktúra kialakítása	➤ Szociális Szolgáltató Központ Tanyagondnoki Szolgálata ➤ Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport ➤ Helyi Civil szervezetek: HBM-i Mozgáskorlátozottak Nyíradonyi Szervezete
	Célzott egészségügyi programok szervezése	➤ Szociális Szolgáltató Központ Tanyagondnoki Szolgálata ➤ Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport ➤ Helyi Civil szervezetek: HBM-i Mozgáskorlátozottak Nyíradonyi Szervezete

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák egyenlő esélyekkel vesznek részt az oktatásban, foglalkoztatásban

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életminősége javuljon

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek védelmét, oktatását, veszélyeztetettségük megelőzést

Folyamatosan odafigyelünk az idősek aktív részvételére a település életében

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a nők családon belül töltött szerepének erősítését

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáféréseire

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Munkaerőpiaci lehetőségek feltérképezése (Ön)foglalkoztatást célzó programok megvalósítása Közfoglalkoztatási program folytatása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nyilvántartott munkanélküliek magas száma
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: A hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztathatóságra való felkészítésének, munkaerő-piaci eszközökben való részesedésének és munkaerő-piacon való megjelenésének elősegítése Rövidtávú: együttműködés kiépítése a célcsoporttal, partnerszervezetekkel, Középtávú: Kapcsolatfenntartás, bevont személyek számának növelése, felzárkóztatás, képzés Hosszútávú: Foglalkoztatottak számának növelése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	➤ Intézkedésbe bevonni kívánt személyek felkutatása ➤ Problémák megtárgyalása ➤ Tanácsadás, képzés, képzés-foglalkoztatás
Résztevők és felelős	➤ Érintett célcsoport ➤ Család- és Gyermejjóléti Szolgálat ➤ helyi civil szervezetek: Kincses Titánok Közhasznú Egyesület ➤ HBMKH Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya ➤ Polgármesteri Hivatal Közfoglalkoztatási Csoport, Pályázatelőkészítő Csoport
Partnerek	➤ Jegyző ➤ Helyi civil szervezetek ➤ Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2019. június 30 Középtávú: 2020. június 30. Hosszútávú: 2021. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: Kialakított együttműködések száma, bevont személyek száma. Középtávú: Képzésen, felzárkóztató programokon részt vettek száma Hosszútávú: Foglalkoztatottak száma Fenntarthatóság: ismételhető
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Motivációhiány, társadalmi mobilitás alacsony foka, sikertelen pályázás Képzés idejére anyagi támogatás, képzés helyszíne a település legyen, ahol a célcsoport él.
Szükséges erőforrások	Pályázati lehetőségek, a képzések személyi és tárgyi feltételei, pénzügyi fedezet (pl.TOP-5.2.1; EFOP-1.5.3; EFOP-3.9.2)

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Iskolarendszeren kívüli képzési formák szervezése a tudásszint növelése érdekében
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Képzett munkaerő alacsony száma
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: hátrányos helyzetű emberek életlehetőségei javulnak Rövidtávú: együttműködés kiépítése a célcsoporttal, partnerszervezetekkel, Középtávú: Kapcsolatfenntartás, bevont személyek számának növelése, felzárkóztatás, képzés Hosszútávú: Foglalkoztatottak számának növelése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	➤ Intézkedésbe bevonni kívánt személyek felkutatása ➤ Problémák megtárgyalása ➤ Tanácsadás, képzés, képzés-foglalkoztatás
Résztevők és felelős	➤ Érintett célcsoport ➤ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ➤ helyi civil szervezetek: Kincses Titánok Közhasznú Egyesület ➤ HBMKH Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya ➤ Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport
Partnerek	➤ Jegyző ➤ Helyi civil szervezetek ➤ Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2019. június 30 Középtávú: 2020. június 30. Hosszútávú: 2021. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: Kialakított együttműködések száma, bevont személyek száma. Középtávú: Képzésen, felzárkóztató programokon részt vettek száma Hosszútávú: Képzésen résztvevők száma Fenntarthatóság: ismételhető
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Motivációhiány, társadalmi mobilitás alacsony foka, sikertelen pályázás Képzés idejére anyagi támogatás, képzés helyszíne a település legyen, ahol a célcsoport él.
Szükséges erőforrások	Pályázati lehetőségek, a képzések személyi és tárgyi feltételei, pénzügyi fedezet (pl. TOP-5.2.1; EFOP-1.5.3; EFOP-3.9.2)

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Népegészségügyi rendszer fejlesztése, Egészségügyi és szűrővizsgálatok szervezése, népszerűsítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Romlik a mélyszélességben élők egészségi állapota
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: A születéskor várható élettartam és az egészségben eltöltött életek számának növekedése Rövidtávú: együttműködés kiépítése a célcsoporttal, partnerszervezetekkel, Középtávú: Kapcsolatfenntartás, bevont személyek számának növelése, népegészségügyi szolgáltatások nyújtása Hosszútávú: Az egészségügyi alapellátási és népegészségügyi feladatok összehangolásának javítása az egészségügyi ellátás betegségcentrikus és a népegészségügy egészségcentrikus szemléletmódjának ötvözésével
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	➤ Intézkedésbe bevonni kívánt személyek felkutatása ➤ Problémák megtárgyalása ➤ Népegészségügyi szolgáltatások nyújtása-igénybevétele
Résztevők és felelős	➤ Érintett célcsoport ➤ Család- és Gyermejkölési Szolgálat ➤ Nyíradonyi Egészségfejlesztési Iroda ➤ Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport
Partnerek	➤ Jegyző ➤ Helyi civil szervezetek ➤ Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2019. június 30 Középtávú: 2020. június 30. Hosszútávú: 2021. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: Kialakított együttműködések száma, bevont személyek száma. Középtávú: Szűrővizsgálatokon, programokon részt vettek száma Hosszútávú: A népegészségügyi intézményrendszer és hálózatának átfogó továbbfejlesztése Fenntarthatóság: ismételhető
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Motivációhiány, elutasítás, bizalmatlanság, sikertelen pályázás
Szükséges erőforrások	Pályázati lehetőségek, a képzések személyi és tárgyi feltételei, pénzügyi fedezet (pl. EFOP-1.8.19)

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	A szegregátumként meghatározott területek célzott fejlesztése a foglalkoztathatóság szempontjából nélkülözhetetlen alapkészségek elsajátításának elősegítésével
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Szegregáció léte
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: a leszakadó és leszakadással veszélyeztetett városi területeken élők közösségi és egyéni szintű társadalmi integrációja. Rövidtávú: együttműködés kiépítése a célcsoporttal, partnerszervezetekkel, Középtávú: Kapcsolatfenntartás, bevont személyek számának növelése, Hosszútávú: A tevékenységek eredményeként a hátrányos helyzetű emberek életlehetőségei javulnak, elérhetővé válnak a foglalkoztatást, társadalmi integrációt, közösségfejlesztést, oktatást, iskolai felzárkózást, családsegítést, gyermekjóléti szolgáltatást, életvezetési tanácsadást, egyéni fejlesztést és szociális munkát biztosító programok
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	➤ Intézkedésbe bevonni kívánt személyek felkutatása ➤ Problémák megtárgyalása, egyéni fejlesztési terv kidolgozása ➤ Settlement típusú és folyamatos szociális szolgáltatások nyújtása-igénybevétele
Résztevők és felelős	➤ Érintett célcsoport ➤ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ➤ Nyíradonyi Egészségfejlesztési Iroda ➤ Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport
Partnerek	➤ Jegyző ➤ Helyi civil szervezetek ➤ Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2019. június 30 Középtávú: 2020. június 30. Hosszútávú: 2021. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: Kialakított együttműködések száma, bevont személyek száma. Középtávú: Egyéni fejlesztésben részt vettek száma Hosszútávú: Egyéni fejlesztési tervet sikeresen teljesítők/befejezők száma Fenntarthatóság: ismételhető
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Motivációhiány, elutasítás, bizalmatlanság, sikertelen pályázás
Szükséges erőforrások	Pályázati lehetőségek, a képzések személyi és tárgyi feltételei, pénzügyi fedezet (pl. TOP-5.2.1; TOP-4.3.1)

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Lakhatási körülmények javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Elégtelen bérlakás állomány
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: A fiatalok lakhatási körülményeinek javítása, önálló lakhatási lehetőségek biztosítása által Rövidtávú: együttműködés kiépítése a célcsoporttal Középtávú: Kapcsolatfenntartás, bevont személyek számának növelése, Hosszútávú: A helyi lehetőségekre épülő, (ön)foglalkoztatást célzó programok megvalósítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	➤ Intézkedésbe bevonni kívánt személyek felkutatása ➤ Bérlakássá átalakítható önkormányzati tulajdonú ingatlanok kijelölése ➤ Bérlakások felújítása, beköltözők pályáztatása
Résztevők és felelős	➤ Érintett célcsoport ➤ Család- és Gyermejjóléti Szolgálat ➤ Polgármesteri Hivatal Városgazdálkodási Iroda
Partnerek	➤ Jegyző ➤ Helyi civil szervezetek ➤ Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2019. június 30 Középtávú: 2020. június 30. Hosszútávú: 2021. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: Kialakított együttműködések száma, bevont személyek száma. Középtávú: Bérlakásokba beköltözők száma Hosszútávú: Helyben egzisztenciát teremtő beköltözők száma Fenntarthatóság: ismételhető
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Motivációhiány, elutasítás, bizalmatlanság, sikertelen pályázás
Szükséges erőforrások	Pályázati lehetőségek, a képzések személyi és tárgyi feltételei, pénzügyi fedezet (pl. EFOP-1.2.11)

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Kiscsoportos komplex foglalkozások a szülők és gyermekek bevonásával
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szülők általi negatív minta átörökítése- szocializációs hiányok
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: Szülői negatív minta mérséklése, megszüntetése Rövidtávú cél: szülői bizalmatlanság feloldása, szülők-gyermekek programba való bevonása Középtávú cél: gyermeklemorzsolódás megállítása Hosszútávú: Viselkedési-magatartási formák javulása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	➤ Családlátogatás a tanulók étmódjának, életvitelének, a szabadidős tevékenységeinek feltárása. A szülőkkel való kapcsolatfelvétel, az erre alapuló prevenciók munka kidolgozása. ➤ Tanulást elősegítő fejlesztő motivációs programok kidolgozása a hátrányos tanulók felzárkóztatása. ➤ Életvezetési programok szervezése szülők, gyermekek részére. A tanulókkal szülőkkel való együttműködés a rendszeres tanulás figyelemmel kísérése az iskola befejezéséig.
Résztevők és felelős	➤ Köznevelési intézmények vezetője, ➤ Pedagógusok,
Partnerek	➤ Pedagógiai Szakszolgálat, ➤ Gyermekjóléti Szolgálat, ➤ Családsegítő Szolgálat, ➤ Polgármesteri Hivatal, ➤ Roma Nemzetiségi Önkormányzat, ➤ Gyermekorvos, Védőnői Szolgálat ➤ Rendőrség, ➤ Gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2019. június 30 Középtávú: 2020. június 30. Hosszútávú: 2021. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: Kialakított együttműködések száma, bevont családok száma Középtávú: Foglalkozáson részt vett szülők-gyermekek száma Hosszútávú: A hátrányos helyzetűek lemorzsolódott gyerekek száma Fenntarthatóság: ismételhető Dokumentumok: Kimutatások, programtervek, levelek, meghívók, jelenléti ívek
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Motivációhiány, elutasítás, bizalmatlanság, Jövőkép hiánya. A diákok, szülők oktatási intézménnyel való együttműködésének megerősítése a lemorzsolódások elkerülése érdekében Differenciált csoportokban történő foglalkoztatás, korrepetálás, tanácsadás, szakemberekhez irányítás. Életvezetési programok szervezése szülők, gyermekek részére.
Szükséges erőforrások	Emberi erőforrás: pedagógusok Pályázati lehetőségek, a képzések személyi és tárgyi feltételei, pénzügyi fedezet (pl. EFOP)

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Az oktatás-nevelés minden szintjén, óvodától a középiskoláig egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: A születéskor várható élettartam és az egészségben eltöltött életek számának növekedése Rövidtávú: együttműködés kiépítése a célcsoporttal, partnerszervezetekkel, Középtávú: Kapcsolatfenntartás, bevont személyek számának növelése, népegészségügyi szolgáltatások nyújtása Hosszútávú: Az egészségügyi alapellátási és népegészségügyi feladatok összehangolásának javítása az egészségügyi ellátás betegségcentrikus és a népegészségügy egészségcentrikus szemléletmódjának ötvözésével
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	➤ Intézkedésbe bevonni kívánt személyek felkutatása ➤ Problémák megtárgyalása ➤ Népegészségügyi szolgáltatások nyújtása-igénybevétele
Résztevők és felelős	➤ Érintett célcsoport ➤ Köznevelési intézmények vezetője, ➤ Pedagógusok, ➤ Család- és Gyermejjóléti Szolgálat ➤ Nyíradonyi Egészségfejlesztési Iroda ➤ Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport
Partnerek	➤ Jegyző ➤ Helyi civil szervezetek ➤ Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2019. június 30 Középtávú: 2020. június 30. Hosszútávú: 2021. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: Kialakított együttműködések száma, bevont személyek száma. Középtávú: Szűrővizsgálatokon, programokon részt vettek száma Hosszútávú: A népegészségügyi intézményrendszer és hálózatának átfogó továbbfejlesztése Fenntarthatóság: ismételhető
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Motivációhiány, elutasítás, bizalmatlanság, sikertelen pályázás
Szükséges erőforrások	Pályázati lehetőségek, a képzések személyi és tárgyi feltételei, pénzügyi fedezet (pl. EFOP-1.8.19)

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Óvodai épület rekonstrukció, eszközbeszerzés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Óvoda épülete leromlott állapotú, eszközei elhasználódtak
Célok általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Óvodai nevelés infrastrukturális hátterének biztosítása Rövidtávú: Aradványpusztai Óvoda épületének felújítása, eszközeinek pótlása Középtávú: Óvodai nevelés feltételeinek biztosítása Hosszútávú: Egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása az óvodai nevelés által
Tevékenységek(a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	➤ Pályázati lehetőség keresése, Felújítási terv készítése ➤ Kivitelezés, felújítás, eszközbeszerzés
Résztevők és felelős	➤ Polgármesteri Hivatal, Tervezők, Szakhatóságok, Építésügyi hatóság, Kivitelezők ➤ Felelős: Nyíradony Város Polgármestere
Partnerek	➤ Szivárvány Óvoda ➤ Pályázatkészítők
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2019. június 30 Középtávú: 2020. június 30. Hosszútávú: 2021. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: 1 db felújított akadálymentes épület Középtávú: Óvodába beíratott gyerekek száma (kihasználtság) Hosszútávú: Általános iskolába beíratott gyermekek száma Fenntarthatóság: ismételhető
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Sikertelen pályázás
Szükséges erőforrások	Pályázati lehetőségek, a képzések személyi és tárgyi feltételei, pénzügyi fedezet (pl. TOP-1.4.1)

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	A kisgyermeket nevelő nők családi és munkaerőpiaci helyzetének javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyenge a kisgyermeket nevelő nők társadalmi integrációja
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövidtávú: Családbarát munkáltató szemlélet kialakítása. Középtávú: Foglalkoztatási programok, nőket támogató eszközökkel (gyermekfelügyelet, óvodai nyitva tartásokhoz igazodó programok) Hosszútávú: A kisgyermeket nevelő nők családi és munkaerőpiaci helyzetének javítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	➤ Adatgyűjtés és elemzés az önkormányzati intézmények és gazdálkodó szervezetek munkaerő politikájáról ➤ Helyi vagy térségi női civil szervezetek, valamint a nőket érintő hátrányos megkülönböztetés elleni fellépéssel foglalkozó civil szakmai szervezetek bevonása
Résztevők és felelős	➤ Érintett célcsoport ➤ Civil szervezetek ➤ Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztály ➤ Családsegítő és gyermekjóléti Szolgálat, ➤ Védőnői Szolgálat ➤ Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport
Partnerek	➤ Jegyző ➤ Helyi civil szervezetek ➤ Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2020. június 30 Középtávú: 2022. június 30. Hosszútávú: 2023. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Problémás területek felmérése. Kisgyermekes szülők foglalkoztatásának elősegítése. Tréningek szervezése, pályázati lehetőség függvényében. Adatbázis létrehozása, karbantartása. Civil szervezetekkel való kapcsolatok kialakítása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Motivációhiány, elutasítás, bizalmatlanság,
Szükséges erőforrások	Humánerőforrás, technikai feltételek, pályázati lehetőségek (pl. TOP-5.2.1; TOP-4.3.1)

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Képzések, tanfolyamok szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A munkanélküliek között magas a nők aránya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: A nők foglalkoztathatóságra való felkészítésének, munkaerő-piaci eszközökben való részesedésének és munkaerő-piacon való megjelenésének elősegítése Rövidtávú: együttműködés kiépítése a célcsoporttal, partnerszervezetekkel, Középtávú: Kapcsolatfenntartás, bevont személyek számának növelése, felzárkóztatás, képzés Hosszútávú: Foglalkoztatott nők számának növelése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	➤ Intézkedésbe bevonni kívánt nők felkutatása ➤ Problémák megtárgyalása ➤ Tanácsadás, képzés, képzés-foglalkoztatás
Résztevők és felelős	➤ Érintett célcsoport ➤ Család- és Gyermejjóléti Szolgálat ➤ HBMKH Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya ➤ Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport
Partnerek	➤ Jegyző ➤ Helyi civil szervezetek ➤ Nagycsaládosok Nyíradonyi Egyesülete
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2019. június 30 Középtávú: 2020. június 30. Hosszútávú: 2023. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: Kialakított együttműködések száma, bevont nők száma. Középtávú: Képzésen, felzárkóztató programokon részt vett nők száma Hosszútávú: Foglalkoztatott nők száma Fenntarthatóság: ismételhető
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Motivációhiány, társadalmi mobilitás alacsony foka, sikertelen pályázás Képzés idejére anyagi támogatás, képzés helyszíne a település legyen, ahol a célcsoport él.
Szükséges erőforrások	Pályázati lehetőségek, a képzések személyi és tárgyi feltételei, pénzügyi fedezet (pl.TOP-5.2.1; EFOP-1.5.3; EFOP-3.9.2)

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Tájékoztatás az igénybe vehető támogatásokról
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Jelentős az idősök körében az alacsony jövedelemmel rendelkezők száma
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Az igénybe vehető támogatások teljes körű felhasználása Rövidtávú: Jogos támogatást igénybe nem vevők feltérképezése, Középtávú: Jogosultak tájékoztatása Hosszútávú: Minden támogatásra jogosult személy ellátása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	➤ Intézkedésbe bevonni kívánt idősök felkutatása ➤ Problémák megtárgyalása ➤ Tanácsadás, igénylés benyújtása
Résztevők és felelős	➤ Érintett célcsoport ➤ Szociális Központ ➤ Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport ➤ HBMKH Járási Hivatal Hatósági Osztálya
Partnerek	➤ Jegyző ➤ Ezüst Nyár Nyugdíjas Klub
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2019. június 30 Középtávú: 2020. június 30. Hosszútávú: 2023. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: Jogos támogatást igénybe nem vevők száma Középtávú: Tájékoztató levelek, megbeszélések száma Hosszútávú: Benyújtott kérelmek száma Fenntarthatóság: ismételhető
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Társadalmi mobilitás alacsony foka
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Társadalmi elfogadás és befogadás erősítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Jelentős az egyedül élők elmagányosodása
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Idősek nagyobb mértékű bevonása a családi és közösségi életbe Rövidtávú: Egyedül élő idős emberek feltérképezés Középtávú: Közösségi programok szervezése Hosszútávú: Aktív közösségi élet kialakítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	➤ Intézkedésbe bevonni kívánt egyedül élő idősök felkutatása ➤ Problémák megtárgyalása ➤ Közösségi életbe való bevonás
Résztevők és felelős	➤ Érintett célcsoport ➤ Szociális Központ ➤ Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport ➤ HBMKH Járási Hivatal Hatósági Osztálya
Partnerek	➤ Jegyző ➤ Ezüst Nyár Nyugdíjas Klub
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2019. június 30 Középtávú: 2020. június 30. Hosszútávú: 2023. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: Jogos támogatást igénybe nem vevők száma Középtávú: Tájékoztató levelek, megbeszélések száma Hosszútávú: Benyújtott kérelmek száma Fenntarthatóság: ismételhető
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Társadalmi mobilitás alacsony foka
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Felzárkózási lehetőségek biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Informatikai jártasság hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Idősek informatikai felzárkóztatása Rövidtávú: Együttműködés kialakítása a célcsoporttal Középtávú: Képzések megvalósítása Hosszútávú: Minden résztvevő informatikai jártasságának javítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	➤ Intézkedésbe bevinni kívánt idősek felkutatása ➤ Problémák megtárgyalása ➤ Képzések, programok megvalósítása
Résztevők és felelős	➤ Érintett célcsoport ➤ Szociális Központ ➤ Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport
Partnerek	➤ Jegyző ➤ Ezüst Nyár Nyugdíjas Klub
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2019. június 30 Középtávú: 2020. június 30. Hosszútávú: 2023. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: Tájékoztatók, értesítések száma, Középtávú: Programokon részt vevők száma Hosszútávú: Után követésben részt vevők száma Fenntarthatóság: ismételhető
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Társadalmi mobilitás alacsony foka, hiányzások
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, Pályázati források: Digitális Jólét Program (pl. GINOP-3.3.3, stb.)

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Akadálymentes infrastruktúra kialakítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetősége korlátozott, az akadálymentes környezet nem teljes
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: A fogyatékkal élők közszolgáltatásokhoz való teljes körű hozzáférés biztosítása Rövidtávú: adatgyűjtés, igény felmérés Középtávú: Tervezés, akadálymentesítés Hosszútávú: Akadálymentes környezet kialakítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	➤ Akadálymentesítendő épületek, létesítmények felkutatása ➤ Problémák megtárgyalása, tervezés ➤ Kivitelezés, akadálymentesítés
Résztevők és felelős	➤ Érintett célcsoport ➤ Szociális Központ ➤ Polgármesteri Hivatal Szociális és Városgazdálkodási Iroda
Partnerek	➤ Jegyző ➤ Rehabilitációs szakmérnök ➤ Mozgáskorlátozottak Egyesületének Nyíradonyi Tagszervezete
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2019. június 30 Középtávú: 2020. június 30. Hosszútávú: 2023. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: Akadálymentesítendő épületek, létesítmények száma, Középtávú: Elkészült akadálymentes tervfejezetek száma Hosszútávú: Akadálymentesített épületek, létesítmények száma Fenntarthatóság: ismételhető
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, Pályázati források (pl. TOP-1.4.1; , stb.)

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Célzott egészségügyi programok szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Egészségügyi prevenciók szolgáltatások hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: A születéskor várható élettartam és az egészségben eltöltött életevek számának növekedése Rövidtávú: együttműködés kiépítése a célcsoporttal, partnerszervezetekkel, Középtávú: Kapcsolatfenntartás, bevont személyek számának növelése, népegészségügyi szolgáltatások nyújtása Hosszútávú: Az egészségügyi alapellátási és népegészségügyi feladatok összehangolásának javítása az egészségügyi ellátás betegségcentrikus és a népegészségügy egészségcentrikus szemléletmódjának ötvözésével
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	➤ Intézkedésbe bevonni kívánt személyek felkutatása ➤ Problémák megtárgyalása ➤ Népegészségügyi szolgáltatások nyújtása-igénybevétele
Résztevők és felelős	➤ Érintett célcsoport ➤ Család- és Gyermejjóléti Szolgálat ➤ Nyíradonyi Egészségfejlesztési Iroda ➤ Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport
Partnerek	➤ Jegyző ➤ Helyi civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2019. június 30 Középtávú: 2020. június 30. Hosszútávú: 2021. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: Kialakított együttműködések száma, bevont személyek száma. Középtávú: Szűrővizsgálatokon, programokon részt vettek száma Hosszútávú: A népegészségügyi intézményrendszer és hálózatának átfogó továbbfejlesztése Fenntarthatóság: ismételhető
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Motivációhiány, elutasítás, bizalmatlanság, sikertelen pályázás
Szükséges erőforrások	Pályázati lehetőségek, személyi és tárgyi feltételei, pénzügyi fedezet (pl. EFOP-1.8.19)

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés és eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége									
1	Munkaerőpiaci lehetőségek feltérképezése (Ön)foglalkoztatás célzó programok megvalósítása Közfoglalkoztatási program folytatása	A hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztathatóságát a való felkészítésének, munkaerő-piaci eszközökben való részesedésének és munkaerő-piacon való megjelenésének elősegítése	Integrált Településfejlesztési Stratégia Antiszegregációs Terv	Tanácsadás, képzés, képzés-foglalkoztatás	Polgármesteri Hivatal Közfoglalkoztatási Csoport, Pályázataló készítő Csoport	Rövidtávú: 2019. június 30 Középtávú: 2020. június 30. Hosszútávú: 2021. június 30.	Kialakított együttműködések száma, bevont személyek száma. Képzésen, felzárkóztató programokon részt vettek száma Foglalkoztatottak száma	Pályázati lehetőségek, a képzések személyi és tárgyi feltételei, pénzügyi fedezet (pl.TOP-5.2.1; EFOP-1.5.3; EFOP-3.9.2)	ismételhető
2	Iskolarendszeren kívüli képzési formák szervezése a tudásszint növelése érdekében	hátrányos helyzetű emberek életheletőségei javulnak	Integrált Településfejlesztési Stratégia Antiszegregációs Terv	Intézkedésbe bevonni kívánt személyek felkutatása Problémák megtárgyalása Tanácsadás, képzés, képzés-foglalkoztatás	Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport, Pályázataló készítő Csoport	Rövidtávú: 2019. június 30 Középtávú: 2020. június 30. Hosszútávú: 2021. június 30.	Kialakított együttműködések száma, bevont személyek száma. Képzésen, felzárkóztató programokon részt vettek száma Foglalkoztatottak száma	Pályázati lehetőségek, a képzések személyi és tárgyi feltételei, pénzügyi fedezet (pl.TOP-5.2.1; EFOP-1.5.3; EFOP-3.9.2)	ismételhető
3	Népegészségügyi rendszer fejlesztése, Egészségügyi és szűrővizsgálatok szervezése, népszertartása	A születéskor várható élettartam és az egészségben eltöltött életevek számának növekedése	Integrált Településfejlesztési Stratégia	Intézkedésbe bevonni kívánt személyek felkutatása Problémák megtárgyalása Népegészségügyi szolgáltatások nyújtása-	Nyíradonyi Egészségfejlesztési Iroda	Rövidtávú: 2019. június 30 Középtávú: 2020. június 30. Hosszútávú: 2021. június 30	Kialakított együttműködések száma, bevont személyek száma. Szűrővizsgálatokon, programokon részt vettek száma A népegészségügyi	Pályázati lehetőségek, a képzések személyi és tárgyi feltételei, pénzügyi fedezet (pl. EFOP-1.8.19)	ismételhető

	A szegregátumként meghatározott területek célzott fejlesztése a foglalkoztathatók számának növelésére, a munkaadók számára a munkaadói szerepek elvégzéséhez szükséges kompetenciák elsajátításának elősegítésével	Szegregáció léte	a leszakadó és leszakadással veszélyeztetett városi területeken élők közösségi és egyéni szintű társadalmi integrációja	Integrált Településfejlesztési Stratégia Antiszigregációs Terv	Intézkedésbe bevonni kívánt személyek felkutatása Problémák megítélésére, egyéni fejlesztési terv kidolgozása Settlement típusú és folyamatos szociális szolgáltatások nyújtása- igénybevétele	Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport, Pályázattelő készítő Csoport	Rövidtávú: 2019. június 30 Középtávú: 2020. június 30. Hosszútávú: 2021. június 30	Intézményrendszer és hálózatának átfogó továbbfejlesztése	Kialakított együttműködések száma, bevont személyek száma. Egyéni fejlesztésben részt vettek száma Egyéni fejlesztési tervet sikeresen teljesítő/befejezők száma	ismételhető	
4.	Lakhatási körülmények javítása	Elégetlen bérlakás állomány	A fiatalok lakhatási körülményeinek javítása, önálló lakhatási lehetőségek biztosítása által	Integrált Településfejlesztési Stratégia Antiszigregációs Terv	Intézkedésbe bevonni kívánt személyek felkutatása Bérlakás átalkatható önkormányzati tulajdonú ingatlanok kijelölése Bérlakások felújítása, beköltözők pályáztatása	Polgármesteri Hivatal Városgazdálkodási Iroda, Pályázattelő készítő Csoport	Rövidtávú: 2019. június 30 Középtávú: 2020. június 30. Hosszútávú: 2023. június 30.	Kialakított együttműködések száma, bevont személyek száma. Bérlakásokba beköltözők száma Helyben egzisztenciát teremtő beköltözők száma	Pályázati lehetőségek, a képzések személyi és tárgyi feltételei, pénzügyi fedezet (pl. TOP-5.2.1; TOP-4.3.1)	ismételhető	
II. A gyermekek esélyegyenlősége											
1	Kiscsoportos komplex foglalkozások a szülők és gyermekek bevonásával	A szülők általi negatív minta átörökítése szocializációs hiányok	Szülői negatív minta mérséklése, megszüntetése	Integrált Településfejlesztési Stratégia	Családlátogatás a tanulók étmódjában, életvitelében, a szabadidős tevékenységeinek feltárása. A szülőkkel való kapcsolatfelvétellel, az erre alapuló preventív munkák kidolgozása. Tanulást elősegítő fejlesztő motivációs programok kidolgozása a	Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport, Pályázattelő készítő Csoport	Rövidtávú: 2019. június 30 Középtávú: 2020. június 30. Hosszútávú: 2021. június 30.	Kialakított együttműködések száma, bevont családok száma Foglalkozáson részt vett szülők-gyermekek száma A hátrányos helyzetűek lemorzsolódott gyerekeinek száma	Emberi erőforrás: pedagógusok Pályázati lehetőségek, a képzések személyi és tárgyi feltételei, pénzügyi fedezet (pl. EFOP)	ismételhető	

2	Képzések, tanfolyamok szervezése	A munkanélküliek között magas a nők aránya	A nők foglalkoztathatóságára való felkészítésének, munkaerő-piaci eszközökben való részesedésének és munkaerő-piacon való megjelenésének elősegítése	Integrált Településfejlesztési Stratégia	Intézkedésbe bevonni kívánt nők felkutatása Problémák megválaszolására Tanácsadás, képzés, képzés-foglalkoztatás	Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport, Pályázati előkészítő Csoport	Rövidtávú: 2020. június 30 Középtávú: 2022. június 30. Hosszútávú: 2023. június 30	Kialakított együttműködések száma, bevont nők száma. Képzésen, felzárkóztató programokon részt vevő nők száma Foglalkoztatott nők száma	Civil szervezetekkel való kapcsolatok kialakítása.	ismételhető
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Tájékoztatás az igénybe vehető támogatásokról	Jelentős az idősek körében az alacsony jövedelemmel rendelkezők száma	Az igénybe vehető támogatások teljes körű felhasználása	Integrált Településfejlesztési Stratégia	Intézkedésbe bevonni kívánt idősek felkutatása Problémák megválaszolására Tanácsadás, igénylés benyújtása	Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport, Nyíradonyi Egészségfejlesztési Iroda	Rövidtávú: 2020. június 30 Középtávú: 2022. június 30. Hosszútávú: 2023. június 30	Jogos támogatást igénybe nem vevők száma Tájékoztató levelek, megbeszélések száma Benyújtott kérelmek száma	Humán erőforrás	ismételhető
2	Társadalmi elfogadás és befogadás erősítése	Jelentős az egyedül élők elmagányosodása	Idősek nagyobb mértékű bevonása a családi és közösségi életbe	Integrált Településfejlesztési Stratégia	Intézkedésbe bevonni kívánt egyedül élő idősök felkutatása Problémák megválaszolására Közösségi életbe való bevonás	Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport, Nyíradonyi Egészségfejlesztési Iroda	Rövidtávú: 2020. június 30 Középtávú: 2022. június 30. Hosszútávú: 2023. június 30	Jogos támogatást igénybe nem vevők száma Tájékoztató levelek, megbeszélések száma Benyújtott kérelmek száma	Humán erőforrás	ismételhető
3	Felzárkózási lehetőségek biztosítása	Informatikai jártasság hiánya	Idősek informatikai felzárkóztatása	Integrált Településfejlesztési Stratégia	Intézkedésbe bevonni kívánt idősök felkutatása Problémák megválaszolására Képzések, programok megvalósítása	Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport, Nyíradonyi Egészségfejlesztési Iroda	Rövidtávú: 2020. június 30 Középtávú: 2022. június 30. Hosszútávú: 2023. június 30	Tájékoztatók, értesítések száma, Programokon részt vevők száma Után követésben részt vevők száma	Humán erőforrás, Pályázati források: Digitális Jólét Program (pl. GINOP-3.3.3, stb.)	ismételhető
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										

1	Akadálymentes infrastruktúra kialakítása	A közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetősége korlátozott, az akadálymentes környezet nem teljes	A fogyatékkal élők közszolgáltatásokhoz való teljes körű hozzáférése biztosítása	Integrált Településfejlesztési Stratégia	Akadálymentesítő épületek, létesítmények felkutatása Problémák megítélésére, tervezés Kivitelezés, akadálymentesítés	Polgármesteri Hivatal Városgazdálkodási Iroda, Pályázatkezelő készítő Csoport	Rövidtávú: 2020. június 30 Középtávú: 2022. június 30. Hosszútávú: 2023. június 30	Akadálymentesítendő épületek, létesítmények száma, Elkészült akadálymentes tervrajzok száma Akadálymentesített épületek, létesítmények száma	Humán erőforrás, Pályázati források (pl. TOP-1.4.1; stb.)	ismételhető
2	Célzott egészségügyi programok szervezése	Egészségügyi prevenciók szolgáltatások hiánya	A születéskor várható élettartam és az egészségben eltöltött életek számának növekedése	Integrált Településfejlesztési Stratégia	Intézkedésbe bevonni kívánt személyek felkutatása Problémák megítélésére Népegészségügyi szolgáltatások nyújtása-igénybevétele	Polgármesteri Hivatal Szociális Csoport, Nyíradonyi Egészségfejlesztési Iroda	Rövidtávú: 2019. június 30 Középtávú: 2020. június 30. Hosszútávú: 2021. június 30.	Kialakított együttműködések száma, bevont személyek száma. Szűrővizsgálatokon, programokon részt vettek száma A népegészségügyi intézményrendszer és hálózatának átfogó továbbfejlesztése	Pályázati lehetőségek, személyi és tárgyi feltételei, pénzügyi fedezet (pl. EFOP-1.8.19)	ismételhető

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

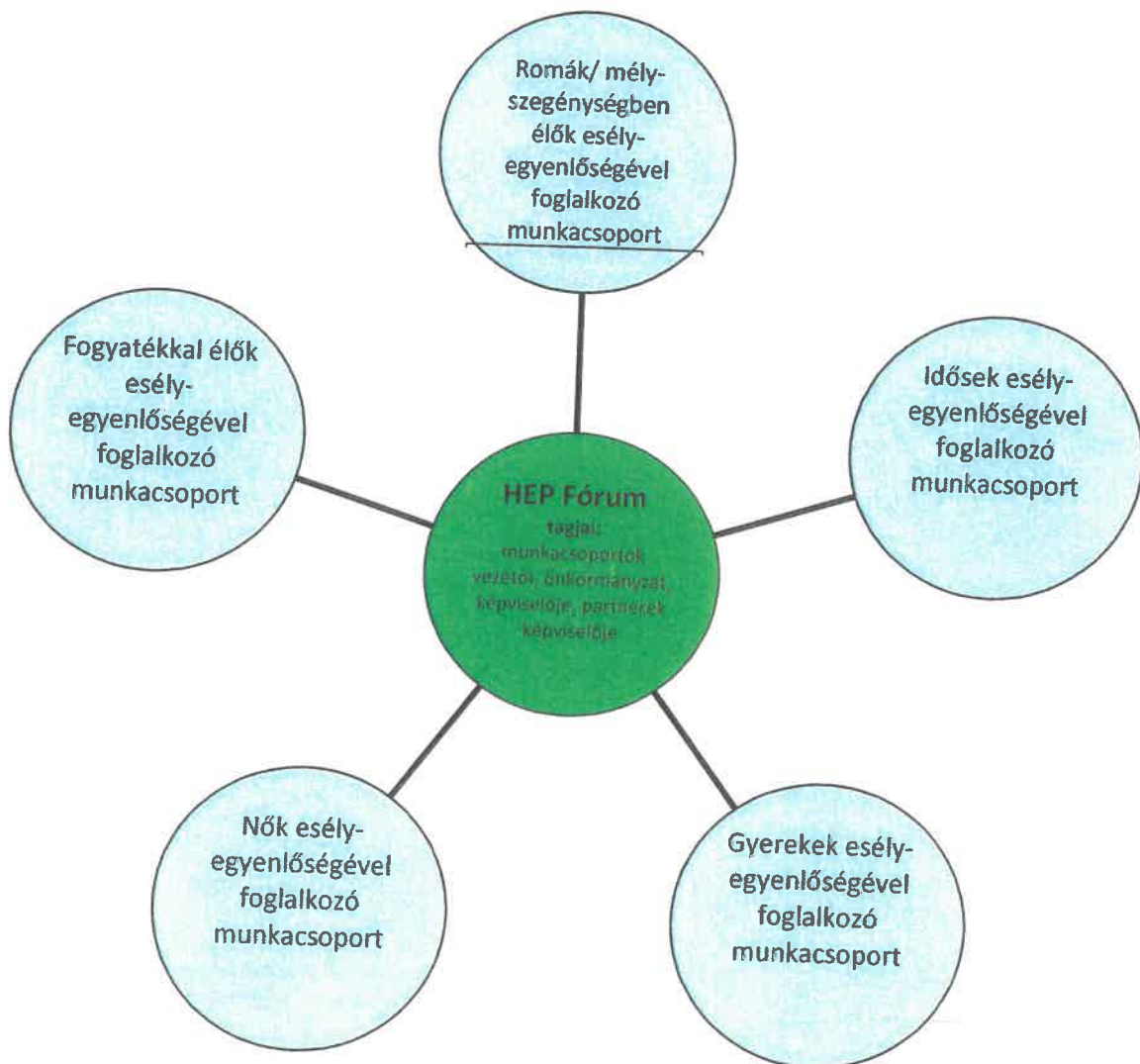
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Mezei-Czifra Bernadett jegyző felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Nyíradony Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Nyíradony Város Önkormányzata képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 6/2019. (I. 29.) számú határozatával elfogadta.

Melléletek:

1. Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítését segítő táblázatok
2. HEP Fórum jegyzőkönyvei

2019. 01. 31.

Dátum

Kondásné Erdei Mária

Aláírás

A Nyíradony Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

2019. 01. 31.

Dátum

Terdik János

Partner aláírás

2019. 01. 31.

Dátum

Bugyi Kitti

Partner aláírás

2019. 01. 31.

Dátum

Vajda Lászlóné

Partner aláírás

2019. 01. 31.

Dátum

Horváth József

Partner aláírás

2019. 01. 31.

Dátum

Kertész Andrásné

Partner aláírás

2019. 01. 31.

Dátum

Nádróné Sopronyi Anna

Partner aláírás